

(ISSN: 2602-4047)

Bay-Dönertaş, A. (2023). Parental Expectations About Preschool Education, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 8(22), 1484-1519.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.732>

Article Type (Makale Türü): Research Article

PARENTAL EXPECTATIONS ABOUT PRESCHOOL EDUCATION¹

Aysun BAY DÖNERTAŞ

Dr., Ministry of National Education, Eskisehir, Turkey, aysunbay@gmail.com
ORCID: 0000-0003-1219-7181

Received: 10.07.2023

Accepted: 22.08.2023

Published: 01.09.2023

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the expectations of parents whose children receive preschool education. The research was structured on the basis of case study, one of the qualitative research designs. The study group of the research consists of a total of 107 parents, 59 of whom are mothers and 48 of whom are fathers, whose children in education process in a preschool class within a primary school in Eskişehir in the 2022-2023 academic year. In the study, a semi-structured interview form developed by the researcher was used as a data collection tool, and data obtained were analysed by content analysis. According to the results of the study, parents expressed their reasons for having their children educated in preschools in seven different categories such as supporting their children's social-emotional development and making them ready for primary school. Parents' expectations from preschool education were gathered in six different categories such as supporting their children's developmental areas and making them ready for primary school. Parents expect preschool education institutions to include activities that support children's development such as social-cultural and artistic activities. Parents' common expectations from preschool teachers were grouped under seven different categories such as positive personality traits, support-follow-up, and their expectations from preschool education administrators were grouped under 11 different categories such as safe-healthy school, quality in education. Based on the research findings; in addition to the current programme in preschool education, activities that support different developmental areas of children should be included, workshops that support the personal and professional development of preschool teachers and include practical activities suitable for the preschool education stage should be organized, necessary arrangements should be made to get the preschool education free of charge. In order to ensure equality of opportunity in education, it was suggested that all children should have access to qualified preschool education activities, that preschool education institutions should include more social-cultural-sportive activities to be carried out by teachers who are experts in their field and that children should have free access to these activities, and that the necessary budget should be sent to schools to expand the playgrounds in school gardens.

Keywords: Preschool education, parental expectations, school-family co-operation.

---

¹ This research was presented as an oral presentation with the same title at INCES International Education and Science Congress (27-30 October 2022/Antalya).

INTRODUCTION

From the moment of birth, a child starts to acquire many skills and behaviours with his/her family. It would not be wrong to say that these experiences that the child experiences with his/her family are the first educational experiences. It is also a fact that children in families with different socio-economic and cultural characteristics will have different educational experiences. From this point of view, it would be appropriate to mention the importance of preschool education in terms of providing rich educational experiences to children in the first years of their lives and providing equality of opportunity especially for children in environments with unfavourable conditions. Preschool education is an educational stage that has important achievements such as guiding families in child care and education, preparing children for life by supporting their developmental areas.

The first years of life are very important in terms of strengthening individuals' feelings of trust, revealing their strengths, supporting their physical, emotional, social, mental and language development and creativity, and contributing to their success in the later years of life. These behaviours and skills of children should be developed in preschool education institutions under the guidance of experts and in cooperation with families. Because preschool education provides support to children and families in raising children's intelligence scores, contributing positively to their future school success, supporting their self-care, mental, language, motor and social-emotional behaviour development, and creating more positive parent-child relationships (Erdem, 2021; Gürkan, 2008; Haktanır, 2005; Oktay, 2005; Reynolds et al., 2007; Şahin, 2005; Turaşlı, 2012; Yurdakul, 2011).

Preschool education is defined and characterised in different ways in different sources. Oğuzkan & Oral (2003) defined preschool education as "an education process that covers the childhood years from birth to the beginning of primary school; provides rich and stimulating environmental opportunities suitable for the individual characteristics and developmental levels of children of this age; and guides their development in the best way in line with the cultural values and characteristics of the society". Oktay (2005) defines preschool education as follows: "Preschool education is an educational process that includes all the experiences of the child from birth until the beginning of primary education." Oğuz (2021) described preschool education as follows: "Preschool education covers the education of children in the 3-5 age group who have not reached the age of compulsory primary education."

Based on all these definitions, preschool education can be defined as systematic and planned educational experiences that support the individual's skills in different developmental areas, creativity and adaptation to the society and culture in which he/she lives, aim to provide the individual with independent life skills, prepare the individual for reading and writing, and strengthen the individual's adaptation to school in the 0-6 age period, when the child's development is the fastest, before starting primary school.

Supporting the multidimensional development of children in preschool education institutions brings along shared responsibilities among families, teachers and administrators. In addition, it would not be wrong to say that mutual sharing of expectations regarding education by stakeholders will strengthen communication, make education more

effective, and facilitate decision-making regarding the developmental needs of the child. When the studies conducted in the literature on the subject are examined; there are studies aiming to reveal the thoughts of parents who send their children to preschool education institutions about preschool education (Ceylan, 2019; Einarsdóttir, 2019; Konca, 2020), examining the expectations of parents whose children attend preschool education institutions from the institution and teachers (Bal, 2019; Çetinkaya et al, 2021; Erşan, 2019), parent expectations for preschool education during the Covid-19 pandemic (Dönmez et al, 2021; Konca & Çakır, 2021).

In summary, planned and programmed educational activities carried out by administrators and teachers in cooperation with families in preschool education institutions aim to ensure that children are supported and developed in many ways from an early age. It is considered valuable to reveal the expectations of parents regarding education in order to make effective plans. In the literature review, it was seen that there is a limited number of studies that addressed the expectations of parents regarding preschool education in a multidimensional way, including the reason for preference for preschool education, expectations from preschool education, activities, teachers and administrators. Therefore, it is thought that this research will contribute to the field. From this point of view, the problem of this research is what the expectations of parents whose children attend preschool education institutions are regarding preschool education.

The aim of this study is to analyze the expectations of parents whose children get preschool education. In line with this general purpose, answers to the following questions were sought:

1. What are the reasons for parents' having their children get preschool education?
2. What are parents' expectations from preschool education?
3. What are the expectations of parents' from preschool education activities?
4. What are the expectations of parents' from preschool teachers?
5. What are the expectations of parents' from administrators regarding preschool education?

METHOD

Research Model

This study, which aims to reveal the expectations of parents whose children attend preschool education institutions from preschool education, was structured on the basis of case study, one of the qualitative research designs. Qualitative research can be defined as research that aims to reveal perceptions and events in a realistic and holistic manner in a natural environment by using qualitative information collection methods such as observation, interview and document analysis (Yıldırım & Şimşek, 2021). Case study, which is used to understand a phenomenon in a deep and holistic way, is used when the boundaries of the context or situations are not known precisely (Creswell, 2021). In this study, the expectations of parents regarding preschool education were tried to be revealed based on their own narratives.

Working Group

The study group of the research consists of parents whose children study in a preschool class within a primary school in Eskişehir in the 2022-2023 academic year. While determining the parents, "maximum diversity" sampling, one of the purposeful sampling methods, was used. The aim of this sampling method is to reflect the diversity of individuals who may be parties to the maximum extent (Patton, 2002).

The study group of this study consisted of 107 volunteer parents, 59 mothers and 48 fathers, who were selected to ensure maximum diversity by considering gender, educational status, age, number of children and the age of the child attending the preschool education institution. Demographic information of the study group is presented in Table 1.

Table 1. Distribution of Participants According to Demographic Variables

Variables	Categories	Mother		Father		Total	
		n	%	n	%	n	%
Gender	Female	59	55,1			59	55,1
	Male	-	-	48	44,9	48	44,9
Age	20-39	15	25,4	1	2,1	16	15
	30-39	32	54,2	28	58,3	60	56,1
	40 and above	12	20,4	19	39,6	31	28,9
Education Status	Illiterate	2	3,4	-	-	2	1,9
	Primary School	5	8,5	4	8,3	9	8,4
	Middle School	11	18,6	10	20,9	21	19,6
	High School	15	25,4	18	37,5	33	30,8
	Higher Education	26	44,1	16	33,3	42	39,3
Number of children	1	15	25,4	15	31,3	30	28
	2	36	61	28	58,3	64	59,8
	3	7	11,9	4	8,3	11	10,3
	5	1	1,7	1	2,1	2	1,9
Age of the child attending the preschool education institution	4 years old	4	6,7	4	8,3	8	7,5
	5 years old	49	83,1	40	83,4	89	83,2
	6 years old	6	10,2	4	8,3	10	9,3
Total for all variables		59	55,1	48	44,9	107	100

Of the parents who participated in the study, 59 (55.1%) were female and 48 (44.9%) were male. Sixteen (15%) of the parents were between the ages of 20-39, 60 (56.1%) were between the ages of 30-39, 31 (28.9%) were 40 years and older. There were 2 (1.9%) illiterate parents, 9 (8.4%) primary school parents, 21 (19.6%) secondary school parents, 33 (30.8%) high school parents and 42 (39.3%) higher education parents. Of the parents, 30 of them (28%) had one child, 64 of them (59.8%) had two children, 11 of them (10.3%) had three children, and 2 of them (1.9%) had five children. The number of parents with four-year-old children attending preschool education institutions was 8 (7.5%), the number of parents with five-year-old children was 89 (83.2%), and the number of parents with six-year-old children was 10 (9.3%).

Data Collection

In the research, semi-structured interview technique was used to analyse and reveal the views of the participants in depth. The semi-structured interview technique facilitates the researcher in obtaining systematic information in order to continue the interview in a certain direction (Yıldırım & Şimşek 2021). For the interviews, a semi-structured interview form (Parental Expectations Regarding Preschool Education Interview Form) was developed by the researcher to obtain data for the sub-objectives of the research. In the first part of the form, demographic information of the participants (gender, age, education level, number of children, age of the child receiving preschool education), and in the second part, questions aimed at revealing the expectations of parents regarding preschool education were included in order to examine and reveal the views of the participants in depth. The form was presented to the field experts and the form was finalised by making the necessary corrections in line with the expert opinions.

Analysing Data

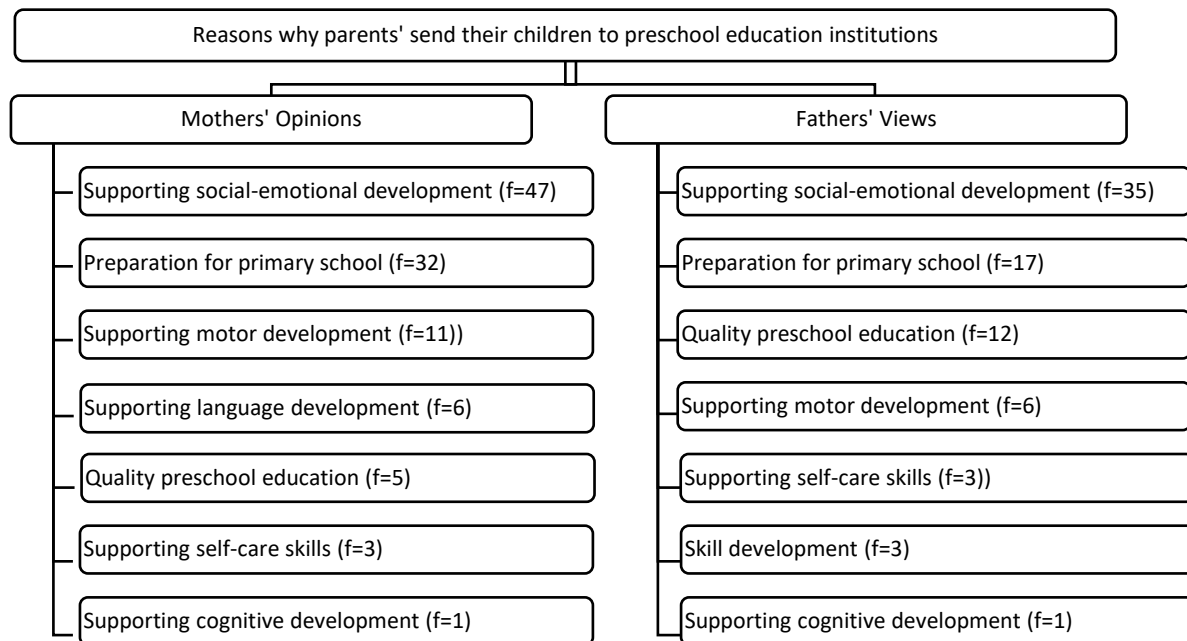
Data obtained through interviews were first deciphered and transcribed into written text. The transcribed data were divided into two separate groups as mother and father and made ready for analysis. Content analysis method was used to analyze data. The researcher read data several times and coding was done in the last reading. After the coding process was completed, the codes were evaluated as a whole, and categories and frequency values according to the categories were determined based on similarities and differences. The categories were examined several times by the researcher and the analysis was finalised. Direct quotations from the interview transcripts were also included in order to be more concrete and descriptive in the interpretation of the findings. The opinions of the participants were coded by an expert other than the researcher and the reliability was tested. The reliability formula suggested by Miles & Huberman (2019) was used to calculate the reliability of the interviews and the reliability of the coding was calculated as 88%.

FINDINGS

The findings obtained as a result of the analysis of data obtained from the interviews are presented under four headings according to the interview questions and the groups interviewed. These are; the reasons why parents send their children to preschool education, parents' expectations from preschool education, parents' expectations from preschool education activities, parents' expectations from preschool teachers, parents' expectations from preschool education administrators.

Parents' Reasons for Sending Their Children to Preschool Education Institutions

In this title, the findings related to the reasons why parents' send their children to preschool education institutions were analysed. The categories that emerged by analyzing the participant views and the frequency values of the views in the categories are presented in Figure 1.

Figure 1. Parents' Reasons for Sending Their Children to Preschool Education Institutions

As seen in Figure 1 according to data obtained from the interviews with the parents, the reasons for sending their children to preschool education institutions were grouped under seven categories. Accordingly, parents have common views in the categories of supporting their children's social-emotional development, getting ready for primary school, supporting motor development, having qualified preschool education, supporting self-care skills and supporting cognitive skills. In addition, unlike fathers, mothers expressed their opinions in the categories of supporting their children's language development, and unlike mothers, fathers expressed their opinions in the categories of developing their children's talents. Some of the prominent statements of the parents regarding the reasons for sending their children to preschool education institutions are as follows:

"...First of all, it is very important for me that my child socialises, learns to share, love and respect. I want him/her to get acquainted with the rules of the school and the society. I also attach importance to preschool education in terms of building self-confidence..." (M13)

"...To ensure that he/she sees himself/herself as an individual rather than a child in order to get used to school life. For our child to socialise with his/her friends and understand that he/she needs to share things, help others and act in a group..." (F25)

"...Kindergarten prepares children for school life and provides them with basic knowledge. They make preliminary preparations such as counting, doing homework, writing. In this way, they have personal responsibility and are prepared for primary school..." (M40)

"... I consider it important for my child to receive preschool education before starting primary school. I want him/her to get used to school life. I want him/her to be more adaptable and successful in primary school..." (F42)

"...During the pandemic, children were very immobile at home, they need to move a lot. I think they will meet their need for movement with the games they play at school. I send them for the importance of motor skill development while playing games with their friends..." (M59)

"...I send my child to improve himself/herself in preschool activities such as handicraft, pencil handling, colouring, painting..." (F10)

"...School life is the most important thing for a child. I think it will be important for my child to be curious about everything and learn through research in his/her future school life. I want him/her to have a good preschool education and lay a solid foundation..." (M52)

"...The priority is for my child to get a good education. I want him to be successful in lessons, I want his mind to work, I want him to be curious about everything, so a good preschool education is a must..." (F23)

"...It is important for me that my child gains healthy eating habits. I find it difficult to ensure this at home. At school, he cares a lot about everything his teacher tells him and tries to do it. Cleaning habits are the same way... We all saw how important it is during the pandemic..." (M14)

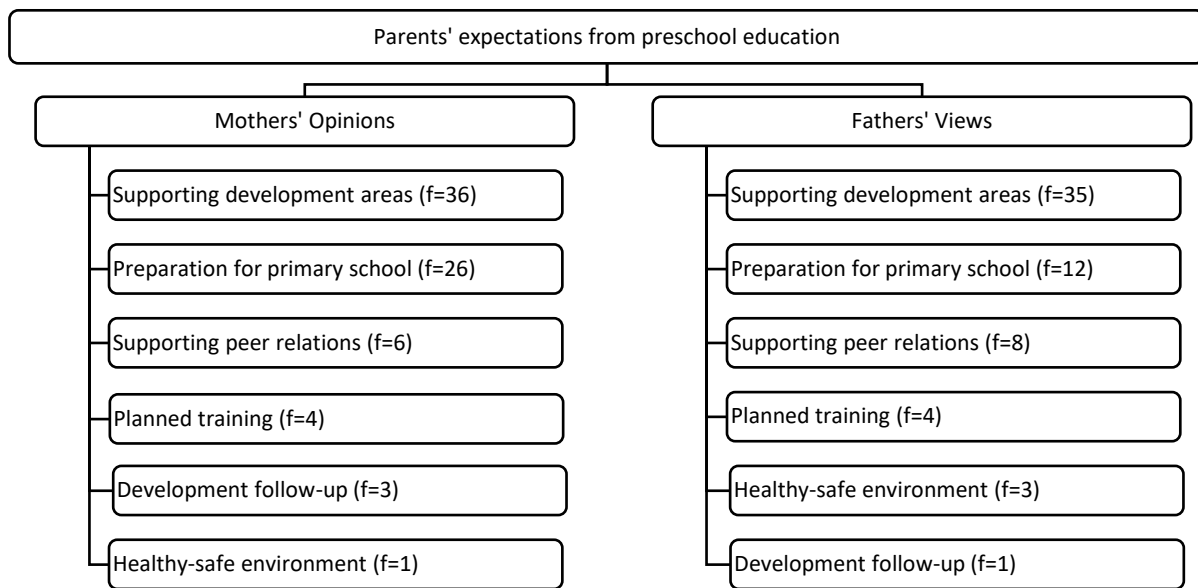
"...Kindergarten is important in terms of organising things like sleeping, eating, cleaning habits... We try to teach these habits, but what the teacher says at school is more effective..." (F44)

"...I want my child to be able to tell what he/she sees and hears. Some things are limited at home. I send him to school to improve his vocabulary..." (M1)

Parents' Expectations from Preschool Education

Under this title, findings related to parents' expectations from preschool education were analyzed. The categories that emerged by analyzing the participant views and the frequency values of the views in the categories are presented in Figure 2.

As seen in Figure 2 according to data obtained from the interviews with the parents, their expectations from preschool education were categorised under six categories. Accordingly, parents have common views in the categories of supporting their children's developmental areas, getting ready for primary school, supporting peer relations, participating in planned educational activities, monitoring their development and having education in a healthy and safe environment.

Figure 2. Expectations of Mothers and Fathers From Preschool Education

Some of the prominent statements in parental expectations regarding preschool education are as follows:

"...to like school, to feel safe, to realise that there are adults other than parents that they can reach in life, to have fun with their friends, to gain experiences while having fun, to develop self-confidence in the community while expressing themselves, to encourage children to think, to develop their creativity, to tell stories about the information they will learn and to enable them to learn through play..." (M53)

"...My child is not interested in eating a little bit, we make him/her eat by looking at the tablet at home. I want this habit to change here. I want him to gain the habit of eating and drinking. I want a useful programme to be implemented for the development of my child through educational activities..." (F9)

"...Our main expectations are that my child learns small rules in a social environment, strengthens communication, learns useful information, develops a sense of responsibility and learns to share..." (F21)

"...Giving the experiences that need to be gained, self-confidence, seeing that there are things that can be achieved alone, instilling self-confidence, preparing for primary school, rules, etc. Helping the parents in matters that we cannot give at home and following their development..." (M33)

"...Our primary expectation as parents is that our children receive education in a healthy and safe environment. The foundation of the education they will receive in the future should also be good. We expect a preschool process with a good foundation and social and cultural activities..." (B46)

"...I want my child to get out of the family environment and get used to the school environment. It would be very good if he/she learns the basic concepts of values education at school. It is important for me to do all kinds of work that will facilitate my child's transition to primary school in a ready way by learning the rules and sharing..." (F48)

"...I expect him to learn-teach sharing, to gain concentration skills, to develop his attention, to follow his development and to inform us..."(M10)

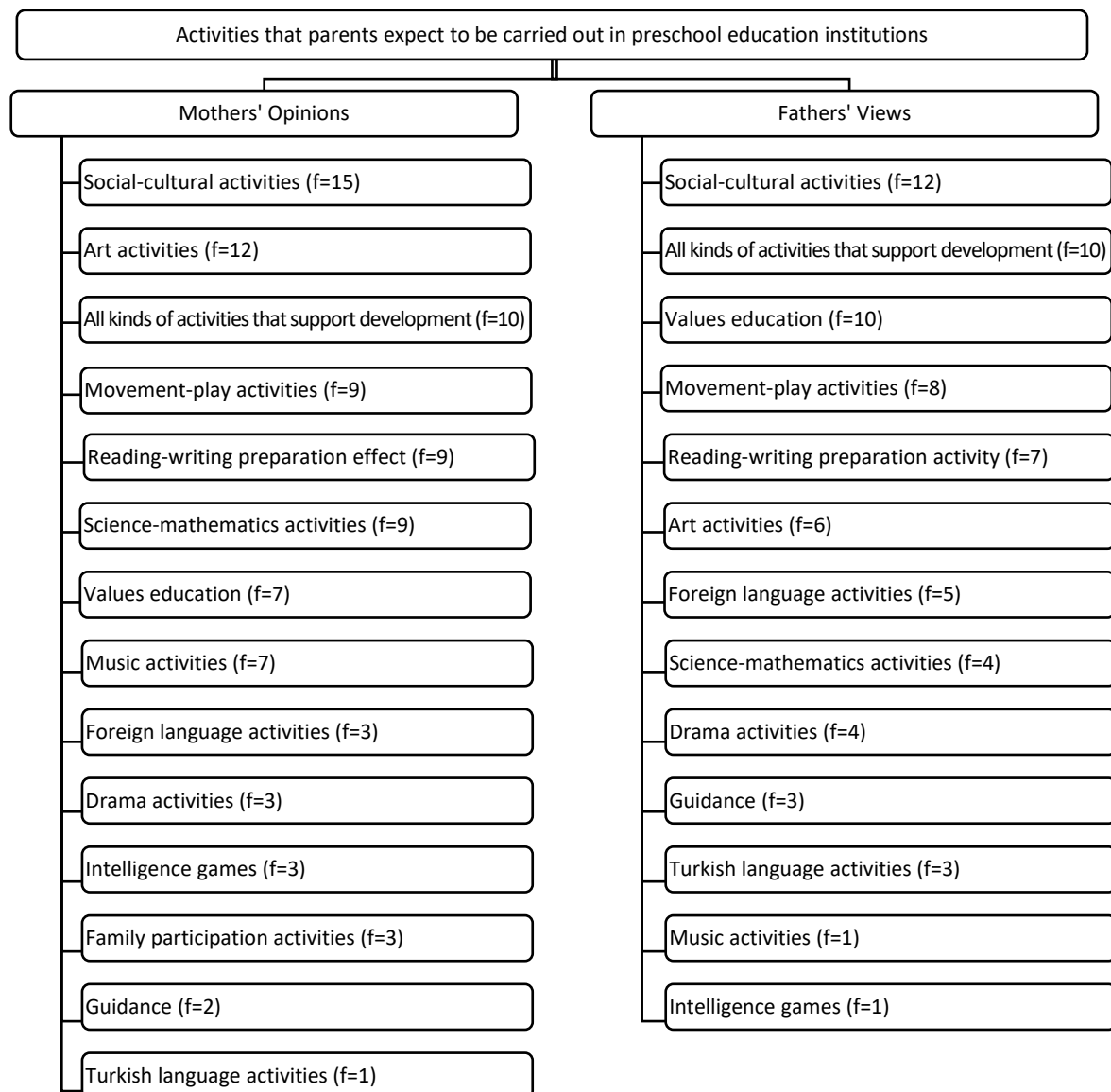
"... Learning that school is not only a place for transferring knowledge, but also a place where children can feel peaceful while gaining experiences... Discovering the child's talents in which field by conducting various talent tests, trying to understand the reason underlying any behaviour of children..." (M7)

Parents' Expectations from Preschool Education Activities

Under this title, findings related to parents' expectations from preschool education activities were analysed. The categories that emerged by analysing the participant views and the frequency values of the views in the categories are presented in Figure 3.

As seen in Figure 3 according to data obtained from the interviews with the parents, the common views of the parents about their expectations regarding the activities in preschool education were grouped under 13 categories. Accordingly, parents have expectations for social-cultural activities, art activities, all kinds of activities that support children's development, movement-play activities, reading-writing preparation activities, science-mathematics activities, values education, music activities, foreign language activities, drama activities, intelligence games guidance and Turkish language activities in preschool education institutions. Unlike the fathers, three mothers stated that they expected family participation activities to be included in preschool education. Some of the parents' views on the activities expected to be carried out in preschool education institutions are as follows:

"...It is my wish that preschool children should not be limited to activities aimed at developing motor skills. Children can be supported to express themselves better by organizing small games related to dialogues in daily life. Foreign language and drama activities can be carried out. I would also like to see activities to teach children alternative ways of expressing themselves, to improve their powers of observation, memory, ethical values and happiness. In particular, stories, small games and activities that encourage children not to look at events and life from a single point of view, to know that every problem has a solution and to solve problems in different ways can be done. I would be happy if activities are carried out for their physical development as much as school facilities allow..." (F18)

Figure 3. Activities That Parents Expect to Be Carried Out Within The Scope of Preschool Education

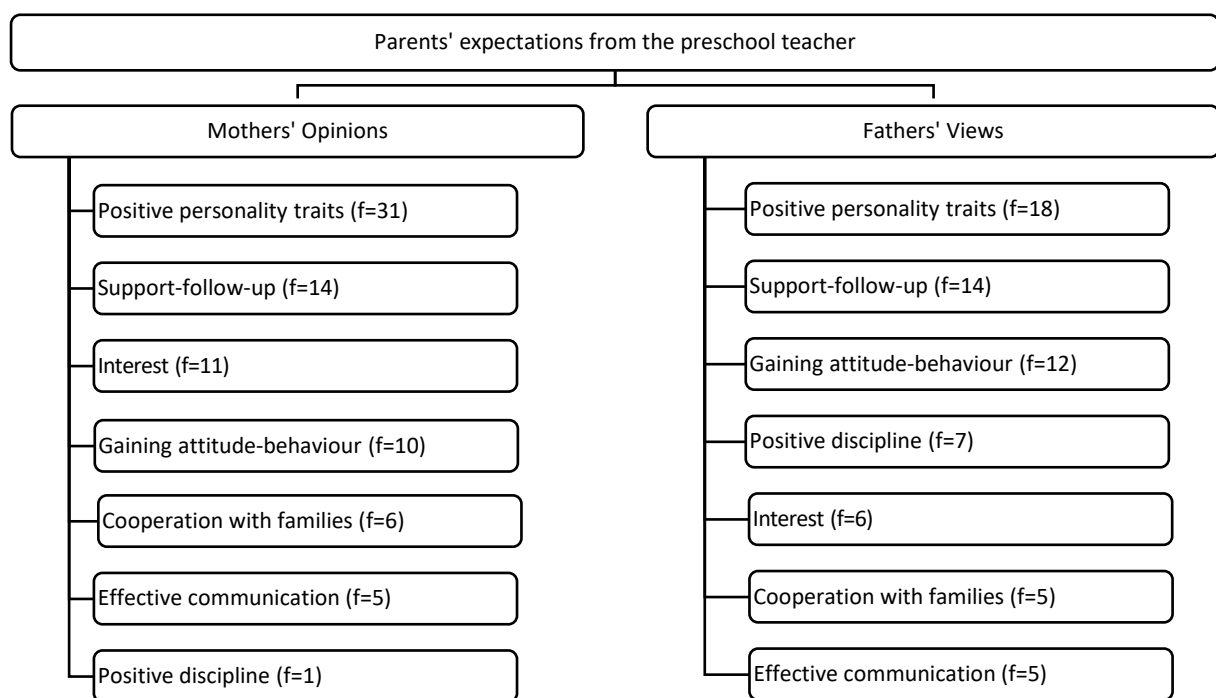
"...I would like to make our children love school with many activities, to help children discover their talents and knowledge by organising competitions, to do more activities and games for children to develop their creativity..." (M47)

"...Drama activities that develop imagination, increase self-confidence and teach how to behave in society, games that raise awareness, literacy activities that can be useful in terms of preparing for primary school..." (F33)

"...Play, art, music are very important for the development of our children in this age group in every aspect. Anything that will make them more extroverted, more expressive and increase their self-confidence..." (M46)

Parents' Expectations from Preschool Teachers

Under this title, findings related to parents' expectations from preschool teachers were analyzed. The categories that emerged after analysing the participant views and the frequency values of the views in the categories are presented in Figure 4.

Figure 4. Expectations of Parents from Preschool Teachers

As seen in Figure 4 according to the interviews, parents' expectations from preschool teachers were categorised under seven categories. Accordingly, parents stated that they expected teachers to have positive personality traits, to support and follow children's development, to show interest in children, to provide children with positive attitudes and behaviours, to cooperate with families, to have effective communication skills and to have a positive understanding of discipline. Some of the prominent statements in parental expectations for preschool teachers are as follows:

"...I would like our teacher to address children with a soft language, to have good communication with children, to be happy to be with children..." (M55)

"...My biggest expectation is that the teacher addresses the children by their names, has good communication, is a loving teacher who behaves in accordance with the rules he/she has set, and cooperates with the families..." (F39)

"...Providing equality, love and respect among children. Teaching my child to fight against problems... It is fun, that is, my biggest expectation is that it makes my child go to school with love. At the same time, it ensures that my child spends quality and good time..." (M56)

"...The teacher should be devoted to children wholeheartedly... He/she should do this job not for money but to touch children's lives. To make them feel that they are in a good, peaceful and reassuring environment. To be the first person they can trust after their parents... To know that each child is a different world... Instead of defining a misbehaving child as harmful and dangerous, they should teach the cause and effect relationship without pressurising them. Prepare children for a changing world. Do not want a child who is numb, who only listens to the teacher's words without making a sound, who makes the teacher's work easier and completes the day. I expect the teacher to accept a child's brain that asks questions and can resist in situations that do not make sense. I wish the teacher to see children as a heart and an individual..." (M52)

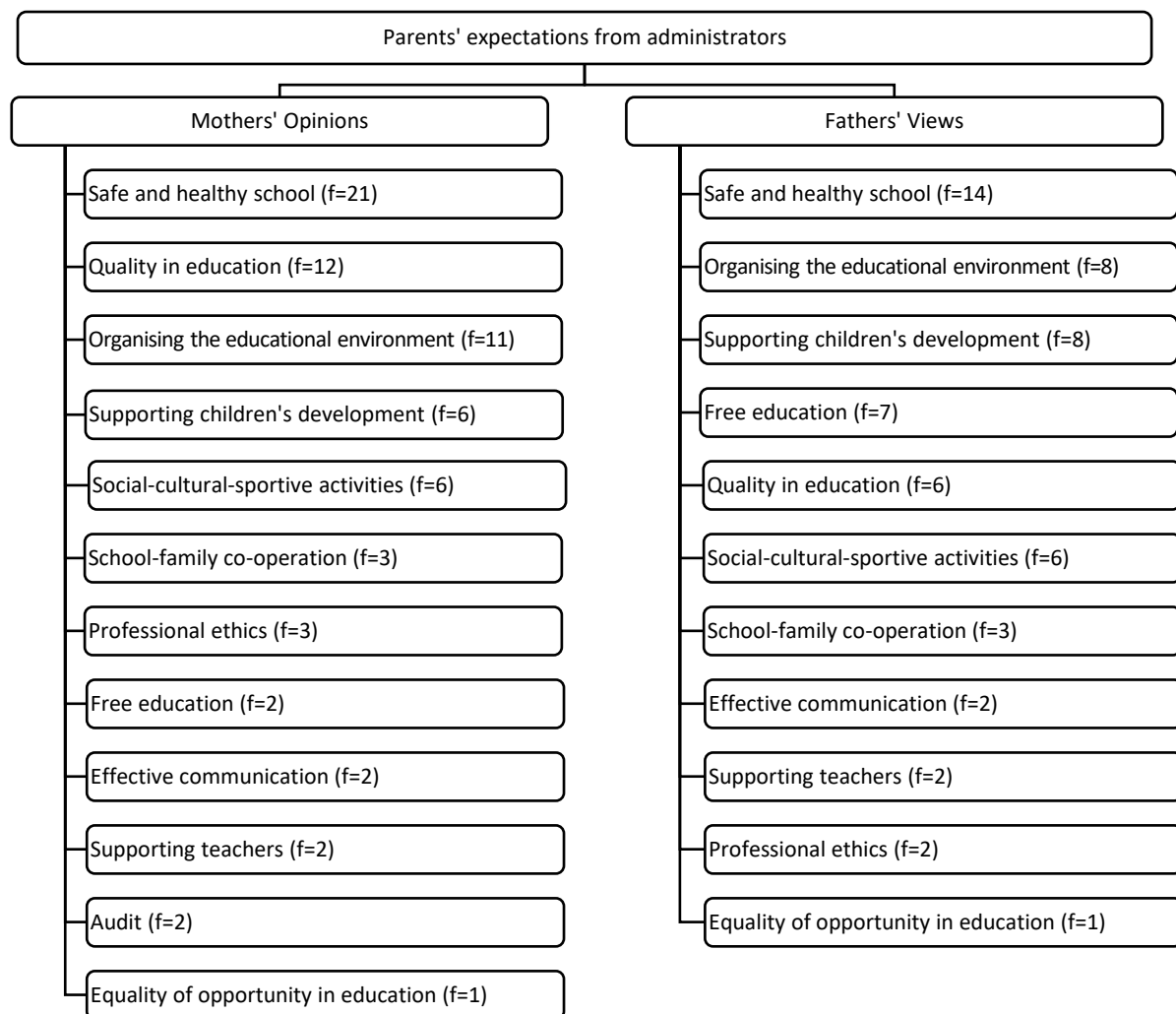
"...being friendly, caring and understanding, being a consistent teacher with rules, being impartial and fair, as well as following the children and being in constant contact with the families..." (M3)

"...His whole job should be to be useful to children. They should follow the children and be conscientious and compassionate. I want him to apply the rules without boring the children. I would like him to work on sharing. Children do not know how to share. Children will have a much better school life if they are taught without boring them..." (F21)

Parents' Expectations from Administrators

Under this title, findings related to parents' expectations from administrators regarding preschool education were analyzed. The categories that emerged after analysing the participant views and the frequency values of the views in the categories are presented in Figure 5.

As seen in Figure 5 according to the interviews, the expectations of parents from administrators were categorised under seven categories. Accordingly, parents' expectations from administrators were grouped under the categories of a safe-healthy school environment, quality in education, organising the educational environment, supporting children's development, social-cultural-sportive activities, school-family cooperation, having professional ethics, accessing preschool education without paying any fee, communicating effectively, supporting teachers and equal opportunity in education. Unlike fathers, two mother participants stated that they had supervision expectations from administrators.

Figure 5. Expectations of parents from administrators

Some of the statements of the parents regarding expectations from administrators are as follows:

"...I would like the school to pay attention to cleanliness and hygiene and to have good security..." (M37)

"...It is enough that our children are in a safe environment and there is clean discipline and order. My first expectation is that the school is safe..." (M21)

"...First of all, hygiene and cleanliness is a must. Then, removal of stray people with bad intentions around the school. The road on which our school is located is busy, speed bumps can be placed on the road or traffic police can come at school leaving time. In general, an inquisitive understanding of education, not rote learning..." (F47)

"...Including foreign language education in preschool education. Making different arrangements in the garden for our children. Having play activities, not parks, in the summer period..." (F45)

"...Our administrators should provide classrooms where students and teachers can communicate comfortably and create playgrounds for students of play age..." (F40)

"... Helping teachers... Supporting teachers in travelling, artistic and recreational activities and lightening their burden... Submitting the suggestions of our teachers to the ministry and the provincial directorate. Providing more comprehensive educational materials for children. There could be fun and attractive children's magazines. Allocating a budget for preschool education. Preschool education should be free of charge..." (F2)

"...Improving education every year and adding to it. Improving the physical conditions of the classrooms, their availability and educational resources. I desire a system in which every student has equal right to education. I expect children to receive education under equal conditions..." (M33)

CONCLUSION and DISCUSSION

In this study, parental expectations regarding preschool education were analyzed in the context of the reasons why parents send their children to preschool education institutions, expectations from preschool education, teachers and administrators. The results of the analyses made in line with parents' views are presented below respectively.

Among the *reasons why parents send their children to preschool education*, supporting their children's social-emotional development ranks first. These findings are similar to the studies of Einarsdóttir (2019) and Ceylan (2019). Einarsdóttir (2019) examined the views of Icelandic parents on their children's preschool education and found that most of the parents mentioned the importance of children learning to get along well with other children, being part of a group, and making new friends. Similarly, in Ceylan's (2019) study examining parents' views on preschool institutions, socialisation of the child was among the prominent parental expectations. Other prominent reasons for this expectation include children's readiness for primary school and receiving quality preschool education, supporting motor development, self-care skills, cognitive skills, language development, and improving their abilities. Similar results are found in the studies conducted on the subject in the literature (Bal, 2019; Çetinkaya et al., 2021; Çelebi, 2018; Erdoğan, 2021; Özen, 2008).

Parents' expectations from preschool education are to support their children's developmental areas, to prepare them for primary school, to support their peer relations, to participate in planned educational activities, to monitor their development, and to have education in a healthy and safe environment. These results are similar to the reasons why parents send their children to preschool education discussed in the previous section and the studies conducted by Einarsdóttir (2019), Erşan (2019), and Özen (2008) in the literature. In her research findings, Einarsdóttir (2019) mentioned that parents attach importance to their children's well-being, personal competences and learning through play in preschool education. Erşan (2019) examined the expectations of parents whose children attend preschool education institutions from the institution and the teacher, and

concluded that most of the parents wanted support for all areas of development, preparation for primary education, and social activities. Özen (2008) listed the expectations of parents from preschool education as developing habits such as cooperation, sharing, helping, taking responsibility and fulfilling the responsibility, children learning to speak Turkish correctly and effectively, developing self-care skills, supporting psychomotor development, giving children the ability to express themselves and understand others. In short, in the aforementioned study, supporting children's skills in developmental areas was among the expectations of parents from preschool education.

The activities that parents expect to be carried out in preschool education institutions are social-cultural activities, art activities, all kinds of activities that support children's development, movement-play activities, reading-writing preparation activities, science-mathematics activities, values education, music activities, foreign language activities, drama activities, intelligence games guidance and Turkish language activities. Unlike fathers, mother participants expected family involvement activities to be included in preschool education. When the literature was analysed, studies with similar findings were found. For example, Yıldırımöğlü (2022) stated in his interviews with parents that the expectations for preschool education activities were to include social activities, play games, scissor activities, activities to support physical development, and painting. In Erşan's (2019) study, the findings of "development-supporting activities, preparatory activities for primary education, and social activities" in the activities that parents want to be emphasised in preschool institutions overlap with the results of this study.

When the results regarding *parents' expectations from preschool teachers* were analyzed, it was found that parents mostly expected teachers to have positive personality traits. This result coincides with Yüksel's (2022) study. In the study, it was determined that parents had expectations from teachers regarding positive personality traits such as loving their children, guiding their children and being friendly. Similarly, Konca (2020) listed the expectations of parents from preschool teachers with positive personality traits such as "patient, aware of children's individual characteristics, able to provide classroom authority and tolerant". Parents also expect preschool teachers to support and follow children's development, show interest in children, help children gain positive attitudes and behaviours, cooperate with families, have effective communication skills and a positive discipline approach. It is possible to find studies with similar findings in the literature (Ceylan, 2019; Çakıroğlü, 2013; Erdoğan, 2021; Erşan, 2019; Güner-Özbilenler, 2017).

Parents' expectations from administrators are as follows; a safe-healthy school environment, quality in education, organising the educational environment, supporting children's development, social-cultural-sportive activities, school-family cooperation, having professional ethics, accessing preschool education without paying any fee, communicating effectively, supporting teachers and ensuring equal opportunities in education. Bay-Dönertaş (2023) states that administrators in preschool education have professional responsibility for issues such as child welfare, providing morale for adults and children, and achieving goals, and that administrators should address these concerns by exhibiting leadership skills. It can be said that the action steps suggested by the author for leading administrators in preschool education organisations, such as working for the best interests of children

in all situations, establishing effective communication and interaction, supporting the professional development of employees, and leading change and development in preschool education, overlap with the expectations of parents in this study. School administrators can be considered as the primary people who will meet parents' expectations from preschool education institutions. Because processes such as planning, organisation, coordination and supervision in preschool education institutions are carried out by administrators. Therefore, parents' expectations from preschool education institutions and their expectations from preschool education administrators can be partially compared. In the literature, there are some studies in which the findings on parents' expectations from preschool education institutions are discussed. In the related studies, similar to the results of this study; improving the physical environment of the classrooms, increasing social activities, cooperation with families, free education (Erşan, 2019); material support, child-centred education (Konca, 2020), having workshop and laboratory environments (Yıldırımoğlu, 2022); the school building and its surroundings being safe-clean, having a playground in the garden, having rich materials (Çakıroğlu, 2013). In this study, parents stated that they had expectations such as improving institutional standards, increasing the quality of education, having professional ethics of administrators, supporting teachers and providing equal opportunities in education.

RECOMMENDATIONS

According to the findings of this research, which aims to reveal the expectations of parents regarding preschool education, some suggestions have been developed. In addition to the existing programme, preschool education should include activities that support children's different developmental areas and parents should be informed about the activities implemented through weekly/monthly bulletins or parent meetings. Plans should be made by taking into consideration the expectations of parents regarding preschool education, and evaluations should be shared with parents. Workshops that support the personal and professional development of preschool teachers and include practical activities suitable for the preschool education stage can be organised. In order to ensure equal opportunities in education, all children should have access a qualified preschool education activities. Preschool education institutions should include more social-cultural-sportive activities to be carried out by teachers who are experts in their field, and children should be provided with free access to these activities. The necessary budget for the expansion of playgrounds in school gardens should be sent to schools. Comparative studies can be carried out with a study including parents whose children attend kindergartens. This research was conducted in public preschool education schools. A new field research can be conducted in private preschool education schools.

ETHICAL TEXT

"In this article, journal writing rules, publication principles, research and publication ethics rules, journal ethics rules were followed. The author is responsible for any violations that may arise in relation to the article." For this research, the permission of the ethics committee dated 25.06.2023 and numbered E-23688910-050.01.04-2300038115 was obtained from the Social Sciences Humanities Ethics Committee of Bartın University.

Author's Contribution Rate Statement: The author's contribution is 100%.

REFERENCES

- Bal, E. (2019). *Ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumları ile ilgili görüşleri: Seçme nedenleri ve kurumdan beklentileri*. [Unpublished Master's Thesis]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Bay-Dönertaş, A. (2023). In Okul öncesi eğitim örgütlerinin yönetiminde liderlik. Ö. Baltacı (Ed.), *Eğitim bilimleri araştırmaları-IV* (p. 91-112). Özgür Yayınları.
- Ceylan, R. (2019). Ebeveynlerin okul öncesi kurumu hakkındaki görüşleri: Tercih sebepleri, beklentileri ve memnuniyetleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (70), 497-517.
- Creswell, J. W. (2021). Beş nitel araştırma yaklaşımı. In S. B. Demir & M. Bütün (Trans. Eds.) and M. Aydın (Trans.), *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (6th Edition, p. 71-112). Siyasal Kitabevi. (Original work published in 2013, 3rd Edition).
- Çakıroğlu, N. (2013). *Ebeveynlerin okul öncesi eğitim ile ilgili görüşleri ve bu eğitimden beklentileri: Devrek ilçesi örneği*[Unpublished Master's Thesis]. Gazi Üniversitesi.
- Çelebi, A. (2018). *Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuğu olan ebeveynlerin kurum seçiminde göz önüne aldığı etmenler ve bu etmenlerin okul öncesi eğitim kurumları tarafından karşılanma durumunun incelenmesi* [Unpublished Master's Thesis]. Doğu Akdeniz Üniversitesi.
- Çetinkaya, F., Bayer, M., Bingöl, A. A. ve Karaağaç, Y. (2021). Ebeveynlerin okul öncesi kurumlarından beklentileri ve okul öncesi kurumlarının bu beklentileri karşılama durumları. *Cihanşümül Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3) , 81-89.
- Dönmez, G., Koral, Ü. ve Akbulut, A. (2021). Covid-19 salgını döneminde okul öncesi eğitime yönelik veli beklentileri. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2) , 148-164.
- Güner-Özbilenler, M. (2017). *Ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri* [Unpublished Master's Thesis]. Yakın Doğu University.
- Einarsdóttir, J. (2019). Much changes, much remains the same: Icelandic parents' perspectives on preschool education. *Journal of Early Childhood Research*, 17(3), 220-232.
- Erdem, A. R. (2021). Türk eğitim sisteminin yapısı. In R. Sarpkaya (Ed.), *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* (p. 33-59). Anı Yayıncılık.
- Erdoğan, L. (2021). *Ebeveynlerin okul öncesi eğitimi tercih etme nedenleri: Zonguldak ili örneği*. [Unpublished Master's Thesis]. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi.
- Erşan, Ş. (2019). Ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumundan ve öğretmenlerden beklentilerinin incelenmesi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 161-178.
- Gürkan, T. (2008). Erken çocukluk dönemi ve okulöncesi eğitim. In Ş. Yaşar (Ed.), *Okulöncesi eğitime giriş* (p. 1-19). Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Haktanır, G. (2005). Farklı ülkelerde okul öncesi eğitim. *Bilim ve aklın aydınlığında eğitim*, 6(62), 51-56.
- Konca, A. S. (2020). Velilerin okul öncesi eğitim hakkında görüşlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 892-902.

- Konca, A. S., ve Çakır, T. (2021). Pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş hakkında veli görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 520-545.
- Miles, M.B. & Huberman, M. (2019). Analizde ilk adımlar. In S. Akbaba & A. Ersoy (Çev. Ed.) and A. Ersoy (Çev.). *Nitel veri analizi*. (3rd Edition, p. 50-89). Pegem Akademi. (Original date of the publication 1994, 2nd Edition).
- Oğuz, E. (2021). Türk eğitim sisteminin genel yapısı. In U. Akın (Ed.), *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* (p. 58-75). Pegem Akademi.
- Oğuzkan, Ş. & Oral, G. (2003). *Okulöncesi eğitimi: orta dereceli kız teknik öğretim okulları için*. Milli Eğitim Basımevi.
- Oktay, A. (2005). Okul öncesi eğitimin önemi ve yaygınlaştırılması. In A. Oktay & Ö. P. Unutkan (Ed.), *Okul öncesi eğitimde güncel konular* (p. 11-24). Morpa Kültür Yayınları.
- Özen, Ş. (2008). *Okul öncesi eğitim ve aile: Anne ve babaların okul öncesi eğitimden beklentileri* [Yüksek Lisans tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Reynolds, A. J., Temple, J. A., Ou, S.-R., Robertson, D. L., Mersky, J. P., Topitzes, J. W., et al. (2007). Effects of a School-Based, Early Childhood Intervention on Adult Health and Well-Being: A 19 Year Follow Up Of Low Income Families. *Arch Pediatr Adolesc Medicine*, 3 (161), 730-739.
- Şahin, E. (2005). *Okulöncesi eğitimi öğretmen adayları ve öğretmenleri için uygulama kılavuzu*. Anı Yayıncılık.
- Turaşlı, N. K. (2012). Okul öncesi eğitimin tanımı kapsamı ve önemi. G. Haktanır (Ed.), *Okul öncesi eğitime giriş* (s. 1-23) içinde. Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırımoğlu, S. (2022). *Ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentileri ve bu beklentilerin karşılanması*. [Unpublished Master's Thesis]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Yurdakul, S. (2011). Okul Öncesi Dönemde Çocuklarda Zekâ Kapasitesinin Artırılması. In *Beyin ve Öğrenme Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Sempozyumu* (p. 73-75). Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği.
- Yüksel, N. (2022). *Okul öncesi eğitime geçişte öğretmen, ebeveyn ve çocuk açısından beklentiler*. [Unpublished Master's Thesis]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi].
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. Sage Publications.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİME İLİŞKİN EBEVEYN BEKLENTİLERİ

Öz

Bu araştırmanın amacı çocuğu okul öncesi eğitim alan ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentilerini incelemektir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması esas alınarak yapılandırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Eskişehir ilinde bir ilkokul bünyesindeki okul öncesi eğitim kurumunda/anasınıfında çocukları eğitim gören, 59'u anne ve 48'i baba olmak üzere toplam 107 ebeveyn oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış, elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; ebeveynler çocuklarını okul öncesi eğitime gönderme nedenlerini çocuklarının sosyal-duygusal gelişiminin desteklenmesi, ilkokula hazır hale gelmesi gibi yedi farklı kategoride görüş bildirerek ifade etmiştir. Ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentileri; çocuklarının gelişim alanlarının desteklenmesi, ilkokula hazır hale gelmesi gibi altı farklı kategoride, ebeveynlerin okul öncesi eğitimde yer verilmesini bekledikleri etkinliklere ilişkin ortak görüşleri; sosyal-kültürel, sanat gibi 13 farklı kategoride, ebeveynlerin okul öncesi öğretmenlerinden ortak beklentileri; olumlu kişilik özellikleri, destek-takip gibi yedi farklı kategoride, okul öncesi eğitime ilişkin yöneticilerden beklentileri güvenli-sağlıklı okul, eğitimde kalite gibi 11 farklı kategoride toplanmıştır. Araştırma bulgularına dayalı olarak; okul öncesi eğitimde mevcut programa ek olarak çocukların farklı gelişim alanlarını destekleyen etkinliklere yer verilmesi, okul öncesi öğretmenlerinin kişisel ve mesleki gelişimini destekleyici, okul öncesi eğitim basamağına uygun uygulamalı etkinliklerin yer aldığı atölye çalışmaları düzenlenmesi, okul öncesi eğitimin ücretsiz olması için gerekli düzenlemelerin yapılması, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için kaliteli okul öncesi eğitim etkinliklerine bütün çocukların erişiminin sağlanması, okul öncesi eğitim kurumlarında alan uzmanı olan öğretmenlerce yürütülecek sosyal-kültürel-sportif etkinliklere daha çok yer verilmesi ve çocukların bu etkinliklere ücretsiz erişimi sağlanması, okul bahçelerindeki oyun alanlarının genişletilebilmesi için gerekli bütçenin okullara gönderilmesi önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Okul öncesi eğitim, ebeveyn beklentileri, okul-aile işbirliği.

GİRİŞ

Doğduğu andan itibaren çocuk, ailesiyle birlikte birçok beceri ve davranışı kazanmaya başlamaktadır. Çocuğun ailesiyle birlikte deneyimlediği bu yaşantıların ilk eğitim yaşantıları olduğunu söylemek yanlış olmaz. Farklı sosyo-ekonomik ve kültürel özelliklere sahip ailelerde çocukların birbirinden farklı eğitim yaşantılarının olacağı da bir gerçektir. Buradan hareketle; yaşamının ilk yıllarında çocuklara zengin eğitim yaşantılarının sunulabilmesi, özellikle şartları elverişsiz çevrelerdeki çocuklar için fırsat eşitliği sağlanabilmesi açısından okul öncesi eğitimin önemine değinmek yerinde olacaktır. Okul öncesi eğitim; çocuk bakımı ve eğitimi konularında ailelere rehber olunması, gelişim alanlarının desteklenerek çocukların yaşama hazırlanması gibi önemli kazanımları olan bir eğitim basamağıdır.

Yaşamın ilk yılları bireylerin güven duygularının güçlendirilmesi, güçlü yönlerinin ortaya çıkarılması, fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel ve dil gelişimlerinin ve yaratıcılıklarının desteklenmesi, yaşamın ilerleyen yıllarında daha başarılı olmalarına katkıda bulunmak açısından oldukça önemlidir. Çocuğun bu davranış ve becerileri; akranlarıyla beraber olabileceği uzman kişilerin rehberliğinde ve ailelerle işbirliği kurularak okul öncesi eğitim kurumlarında geliştirilmelidir. Çünkü okul öncesi eğitimle; çocukların zekâ puanlarını yükseltme, ileriki okul başarısına olumlu katkıda bulunma, özbakım, zihin, dil, motor ve sosyal-duygusal davranış gelişimini destekleme, daha olumlu ebeveyn-çocuk ilişkisi oluşturma gibi konularda çocuk ve ailelere destek sunulmaktadır (Erdem, 2021; Gürkan, 2008; Haktanır, 2005; Oktay, 2005; Reynolds ve ark., 2007; Şahin, 2005; Turaşlı, 2012; Yurdakul, 2011).

Okul öncesi eğitim, farklı kaynaklarda farklı şekillerde tanımlanarak nitelendirilmektedir. Okul öncesi eğitimi Oğuzkan ve Oral (2003); “Doğumdan, ilkokulun başlangıcına kadar olan çocukluk yıllarını içine alan; bu yaş çocuklarının bireysel özelliklerine ve gelişimsel düzeylerine uygun, zengin-uyarıcı çevre olanakları sağlayan; onların tüm gelişimlerini toplumun kültürel değerleri ve özellikleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren bir eğitim” süreci olarak tanımlamışlardır. Oktay (2005), okul öncesi eğitimi şu şekilde nitelendirmektedir: “Okul öncesi eğitim, çocuğun doğumundan itibaren ilköğretime başlayıncaya kadar olan tüm yaşantılarını içeren bir eğitim sürecidir.” Oğuz (2021) ise okul öncesi eğitimi şu şekilde ifadelendirmiştir: “Okul öncesi eğitim; isteğe bağlı olarak, zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsar.”

Bütün bu tanımlamalardan yola çıkarak okul öncesi eğitim; çocuğun gelişiminin en hızlı olduğu 0-6 yaş arası dönemde, ilkokula başlamadan önce, bireyin farklı gelişim alanlarındaki becerilerini, yaratıcılığını içinde yaşadığı topluma ve kültüre uyumunu destekleyen, bireye bağımsız yaşam becerileri kazandırmayı hedefleyen, bunun yanında bireyi okuma yazmaya da hazırlayan, bireyin okula uyumunun güçlendirildiği sistemli ve planlı eğitim yaşantıları olarak tanımlanabilir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuğun çok yönlü gelişiminin desteklenmesi aileler, öğretmenler ve yöneticiler arasında paylaşılan sorumlulukları da beraberinde getirmektedir. Bunun yanında paydaşlarca eğitime ilişkin beklentilerin karşılıklı olarak paylaşılmasının; iletişimi güçlendireceğini, eğitimi daha etkili hale getireceğini, çocuğun gelişimsel ihtiyaçlarına dair karar vermeyi kolaylaştıracağını söylemek yanlış olmaz. Konuyla ilgili

alanyazında yapılan araştırmalar incelendiğinde; çocuklarını okul öncesi eğitim kurumlarına gönderen ebeveynlerin okul öncesi eğitime dair düşüncelerini ortaya koymayı amaçlayan (Ceylan, 2019; Einarsdóttir, 2019; Konca, 2020), çocuğu okul öncesi eğitim kurumuna devam eden ebeveynlerin kurumdan ve öğretmenlerden beklentilerinin incelendiği (Bal, 2019; Çetinkaya ve ark., 2021; Erşan, 2019), Covid-19 salgını döneminde okul öncesi eğitime yönelik veli beklentilerinin ortaya konulduğu (Dönmez ve ark., 2021; Konca ve Çakır, 2021) çeşitli araştırmalara rastlamak mümkündür.

Özetle; okul öncesi eğitim kurumlarında ailelerle işbirliği içerisinde yönetici ve öğretmenler tarafından sürdürülen planlı ve programlı eğitim etkinlikleri çocukların erken yaşlardan itibaren birçok yönden desteklenmesini ve gelişmesini sağlamayı hedeflemektedir. Ebeveynlerin eğitime ilişkin beklentilerinin ortaya konulması etkili planlamalar yapılabilmesi açısından değerli görülmektedir. Alanyazın taramasında okul öncesi eğitime ilişkin veli beklentilerinin; okul öncesi eğitimi tercih sebebi, okul öncesi eğitimden, etkinliklerden, öğretmen ve yöneticilerden beklentiler olmak üzere çok yönlü bir şekilde ele alan araştırmaların sınırı sayıda olduğu görülmüştür. Bu nedenle bu araştırmanın alana katkı sağlayacağı düşünölmektedir. Buradan hareketle bu araştırmanın problemi çocukları okul öncesi eğitim kurumuna devam eden ebeveynlerin okul öncesi eğitime ilişkin beklentilerinin ne olduğudur.

Bu araştırmanın amacı çocukları okul öncesi eğitim kurumuna devam eden ebeveynlerin okul öncesi eğitime ilişkin beklentilerini ortaya koymaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Ebeveynlerin çocuklarını okul öncesi eğitime gönderme sebepleri nelerdir?
2. Ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentileri nelerdir?
3. Ebeveynlerin okul öncesi eğitim etkinliklerinden beklentileri nelerdir?
4. Ebeveynlerin okul öncesi öğretmenlerinden beklentileri nelerdir?
5. Ebeveynlerin okul öncesi eğitime ilişkin yöneticilerden beklentileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Çocukları okul öncesi eğitim kurumuna devam eden ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentilerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması esas alınarak yapılandırılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman incelemesi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerini kullanarak, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasını amaçlayan araştırma olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bir olgunun derin ve bütüncül bir biçimde anlaşılması amacıyla kullanılan durum çalışması, bağlamın ya da durumların sınırlarının kesin bir biçimde bilinmediği zamanlarda kullanılır (Creswell, 2013). Bu araştırmada ebeveynlerin (anne-baba) okul öncesi eğitime ilişkin beklentileri kendi anlatımlarından yola çıkarak ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Eskişehir ilinde bir ilkokul bünyesindeki okul öncesi eğitim kurumunda/anasınıfında çocukları eğitim gören ebeveynler oluşturmaktadır. Ebeveynler belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden “maksimum çeşitlilik” örnekleme kullanılmıştır. Bu örnekleme yönteminde amaç taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır (Patton, 2002).

Bu araştırmanın çalışma grubunu; cinsiyet, öğrenim durumu, yaş, çocuk sayısı, okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocuğun yaşı ele alınarak maksimum çeşitliliği sağlamak amacıyla seçilen 59 anne 48 baba olmak üzere toplam 107 gönüllü ebeveyn oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Değişkenler	Kategoriler	Anne		Baba		Toplam	
		n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kadın	59	55,1			59	55,1
	Erkek	-	-	48	44,9	48	44,9
Yaş	20-39	15	25,4	1	2,1	16	15
	30-39	32	54,2	28	58,3	60	56,1
	40 ve üzeri	12	20,4	19	39,6	31	28,9
Öğrenim Durumu	Okuryazar değil	2	3,4	-	-	2	1,9
	İlkokul	5	8,5	4	8,3	9	8,4
	Ortaokul	11	18,6	10	20,9	21	19,6
	Lise	15	25,4	18	37,5	33	30,8
Çocuk sayısı	Yükseköğretim	26	44,1	16	33,3	42	39,3
	1	15	25,4	15	31,3	30	28
	2	36	61	28	58,3	64	59,8
	3	7	11,9	4	8,3	11	10,3
	4	1	1,7	1	2,1	2	1,9
Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocuğun yaşı	5 yaş	4	6,7	4	8,3	8	7,5
	6 yaş	49	83,1	40	83,4	89	83,2
	7 yaş	6	10,2	4	8,3	10	9,3
Tüm değişkenler için toplam		59	55,1	48	44,9	107	100

Araştırmaya katılan ebeveynlerin 59’u (%55,1) kadın ve 48’i (%44,9) erkektir. Ebeveynlerin 16’sı (%15) 20-39 yaş aralığında, 60’ı (%56,1) 30-39 yaş aralığında, 31’i (%28,9) 40 yaş ve üzerindedir. Okuryazar olmayan ebeveynler 2 (%1,9), öğrenim durumu ilkokul olan ebeveynler 9 (%8,4), ortaokul olan ebeveynler 21 (%19,6), lise olan ebeveynler 33 (%30,8) yükseköğretim olan ebeveynler ise 42’dir (%39,3). Ebeveynlerin 30’unun (%28) bir çocuğu, 64’ünün (%59,8) iki çocuğu, 11’inin (%10,3) üç çocuğu, 2’sinin (%1,9) beş çocuğu vardır. Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocuğu dört yaşında olan ebeveyn sayısı 8 (%7,5), çocuğu beş yaşında olan ebeveyn sayısı 89 (%83,2), çocuğu altı yaşında olan ebeveyn sayısı ise 10’dur (%9,3).

Verilerin Toplanması

Araştırmada, katılımcıların görüşlerini derinlemesine inceleyip ortaya koymak için yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği görüşmenin belli bir yönde sürdürülebilmesi için araştırmacıya sistematik bilgi edinilmesinde kolaylık sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek 2021). Görüşmeler için araştırmacı tarafından araştırmanın alt amaçlarına yönelik verileri elde etmek üzere yarı yapılandırılmış bir görüşme formu (Okul Öncesi Eğitime İlişkin Ebeveyn Beklentileri Görüşme Formu) geliştirilmiştir. Formun ilk bölümünde katılımcılara ait demografik bilgilere (cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, çocuk sayısı, okul öncesi eğitim alan çocuğun yaşı), ikinci bölümünde ise katılımcıların görüşlerini derinlemesine inceleyip ortaya koymak için ebeveynlerin okul öncesi eğitime ilişkin beklentilerini ortaya çıkarmaya yönelik sorulara yer verilmiştir. Form, alan uzmanlarının görüşüne sunulmuş ve uzman görüşleri doğrultusunda gerekli görülen düzeltmeler yapılarak forma son şekli verilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

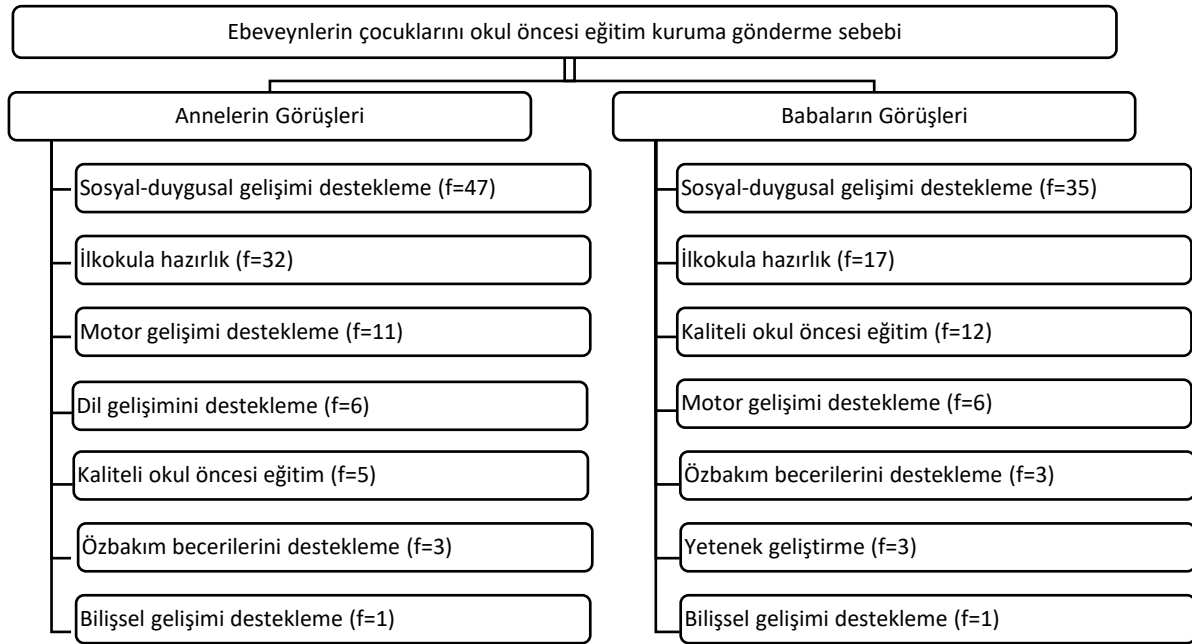
Görüşme yoluyla elde edilen veriler önce deşifre edilerek yazılı metin haline getirilmiştir. Metne dökülen veriler anne-baba olmak üzere iki ayrı gruba ayrılmış ve analize hazır hale getirilmiştir. Verilerin analizinde, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından veriler birkaç kez okunmuş ve son okumada kodlamalar yapılmıştır. Kodlama işleminin bitmesinin ardından kodlar bütün olarak değerlendirilmiş, benzerlik ve farklılıklardan yola çıkarak kategoriler ve kategorilere göre frekans (sıklık) değerleri ortaya konmuştur. Kategoriler araştırmacı tarafından birkaç kez incelenmiş ve analize son hali verilmiştir. Bulguların yorumlanması aşamasında daha somut ve açıklayıcı olması amacıyla görüşme dökümlerinden doğrudan alıntılara da yer verilmiştir. Katılımcıların görüşleri araştırmacı dışındaki bir uzman tarafından kodlanarak görüş birliği tespit edilmiş ve güvenilirlik test edilmiştir. Görüşmelerin güvenilirliğini hesaplamak için Miles ve Huberman'ın (2019) önerdiği güvenilirlik formülü kullanılmış ve kodlamaların güvenilirliği %88 olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR

Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular; görüşme soruları ve görüşme yapılan gruplara göre beş başlık altında sunulmuştur. Bunlar; ebeveynlerin çocuklarını okul öncesi eğitime gönderme sebepleri, ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentileri, ebeveynlerin okul öncesi eğitim etkinliklerinden beklentileri, ebeveynlerin okul öncesi öğretmenlerinden beklentileri, ebeveynlerin okul öncesi eğitim yöneticilerinden beklentileri şeklindedir.

Ebeveynlerin Çocuklarını Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Gönderme Sebepleri

Bu başlık altında ebeveynlerin çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna gönderme sebeplerine ilişkin bulgular incelenmiştir. Katılımcı görüşlerinin analiz edilmesiyle ortaya çıkan kategoriler ve kategorilerdeki görüşlerin sıklık (frekans) değerleri Şekil 1'de karşılaştırılarak sunulmuştur.

Şekil 1. Anne ve babaların çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna gönderme sebepleri

Şekil 1’de görüldüğü gibi ebeveynlerle yapılan görüşmeler doğrultusunda elde edilen verilere göre; anne ve babaların çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna gönderme sebepleri yedi kategori altında toplanmıştır. Buna göre anne-babalar; çocuklarının sosyal-duygusal gelişiminin desteklenmesi, ilkokula hazır hale gelmesi, motor gelişiminin desteklenmesi, kaliteli okul öncesi eğitim alması, özbakım becerilerinin desteklenmesi ve bilişsel becerilerinin desteklenmesi kategorilerinde ortak görüşlere sahiptirler. Bunun yanında; babalardan farklı olarak anneler çocuklarının dil gelişiminin desteklenmesi, annelerden farklı olarak babalar ise çocuklarının yeteneklerinin geliştirilmesi kategorilerinde görüş bildirmişlerdir. Çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna gönderme sebeplerine ilişkin ebeveynlerin öne çıkan ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

“...Öncelikle çocuğumun sosyalleşmesi, paylaşmayı, sevgiyi saygıyı öğrenmesi benim için çok önemli. Okuldaki kurallar ile toplumla tanışıp kaynaşmasını istiyorum. Kendine güven duygusunun oluşması açısından da okul öncesi eğitimi önemsiyorum...” (A13)

“...Okul hayatına alışmayı sağlamak için kendisini çocuk değil de bir birey olarak görmesini sağlamak. Çocuğumuzun diğer arkadaşlarıyla beraber sosyalleşip bir şeyleri paylaşmayı yardım etmeyi grup halinde hareket etmesi gerektiğini anlaması...” (B25)

“...Anaokulu çocukları okul hayatına hazırlar temel bilgileri edinirler. Sayı sayma, ödev yapma, yazı yazma, ön hazırlık yapmış olurlar. Böylelikle kişisel sorumluluk sahibi olurlar ve ilkokul bire hazırlanmış olurlar...” (A40)

“... Çocuğum ilkokula başlamadan önce okul öncesi eğitim almasını önemli görüyorum. Onun okul hayatına alışmasını istiyorum. İlkokulda daha uyumlu olmasını ve başarılı olmasını istiyorum...” (B42)

“...Pandemi boyunca çocuklar evde çok hareketsiz kaldılar onların hareket etmeye çok ihtiyaçları var. Okulda oynadıkları oyunlarla hareket ihtiyacını karşılayacağını düşünüyorum. Arkadaşlarıyla oyun oynarken motor beceri gelişiminin önemi için gönderiyorum...” (A59)

“...Çocuğumun okul öncesi elişi kalem tutma boyama resim gibi etkinliklerde kendini geliştirmesi amacı ile gönderiyorum...” (B10)

“...Bir çocuk için okul hayatı en önemli şeydir. Çocuğumun her şeyi merak edip araştırması öğrenmesinin ileriki okul hayatında önemli olacağını düşünüyorum. İyi bir okul öncesi eğitim alarak temellerini sağlam atmasını istiyorum...” (A52)

“...Öncelik çocuğumun iyi derecede eğitim alması. Derslerde başarılı olmasını istiyorum. Zihninin çalışmasını istiyorum. Her şeyi merak etmesini bilmesini istiyorum. Bu yüzden iyi bir okul öncesi eğitim şart...” (B23)

“...Çocuğumun sağlıklı beslenme alışkanlığı kazanması benim için önemli. Bunu evde sağlamakta zorlanıyorum. Okulda öğretmenin anlattığı her şeyi çok önemsiyor ve yapmaya çalışıyor. Temizlik alışkanlığı da aynı şekilde... Ne kadar önemli olduğunu pandemide hepimiz gördük...” (A14)

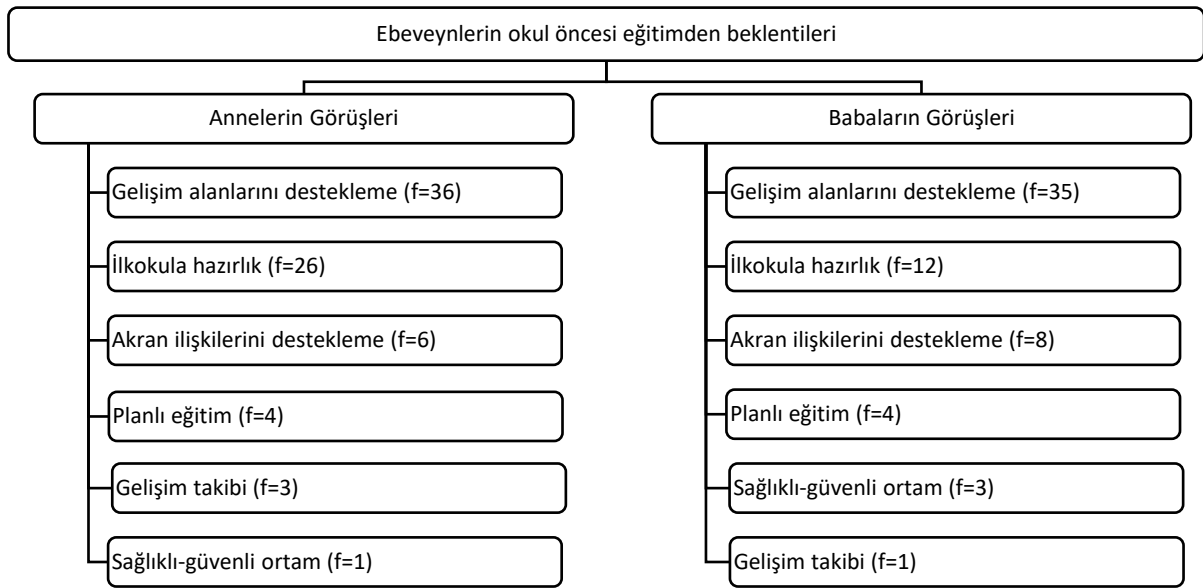
“...Uyku, yemek, temizlik alışkanlığı gibi şeylerin düzene girmesi açısından anaokulu önemli... Bu alışkanlıkları biz kazandırmaya çalışıyoruz ama okulda öğretmenin söylediği daha etkili oluyor...” (B44)

“...Çocuğumun gördüklerini duyduğu şeyleri anlatabilmesini istiyorum. Evde bazı şeyler sınırlı kalıyor. Kelime dağarcığının gelişmesi için de okula gönderiyorum...” (A1)

Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitimden Beklentileri

Bu başlık altında ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentilerine ilişkin bulgular incelenmiştir. Katılımcı görüşlerinin analiz edilmesiyle ortaya çıkan kategoriler ve kategorilerdeki görüşlerin sıklık (frekans) değerleri Şekil 2’de karşılaştırılarak sunulmuştur.

Şekil 2’de görüldüğü gibi ebeveynler ile yapılan görüşmeler doğrultusunda elde edilen verilere göre; anne ve babaların okul öncesi eğitimden beklentileri altı kategori altında toplanmıştır. Buna göre anne-babalar; çocuklarının gelişim alanlarının desteklenmesi, ilkokula hazır hale gelmesi, akran ilişkilerinin desteklenmesi, planlı eğitim etkinliklerine katılması, gelişiminin takibi ve sağlıklı-güvenli bir ortamda eğitim görmesi kategorilerinde ortak görüşlere sahiptirler.

Şekil 2. Anne ve babaların okul öncesi eğitimden beklentileri

Okul öncesi eğitime ilişkin ebeveyn beklentilerinde öne çıkan bazı ifadeler şu şekildedir:

“...Okulu sevmek, kendini güvende hissetmek, anne baba dışında da hayatta ulaşabileceği yetişkinleri fark etmek, arkadaşları ile eğlenebileceği eğlenirken deneyimler kazanacağı, kendini ifade ederken topluluk içinde özgüveninin gelişmesi, çocukları düşünmeye teşvik etmek yaratıcılığını geliştirmek, öğrenecekleri bilgileri hikayeleştirme ve oyunla öğrenmesinin sağlanması...” (A53)

“...Çocuğumun biraz yemek yeme ile alakası yok evde tablete bakarak yemek yediriyoruz. Burada bu alışkanlığının değişmesini istiyorum. Yeme-içme alışkanlığını kazanmasını istiyorum. Eğitim etkinlikleriyle çocuğumun gelişimi için yararlı bir programın uygulanması istiyorum...” (B9)

“...Çocuğumun sosyal ortam içerisinde küçük kuralları öğrenmesi, iletişimini kuvvetlendirmesi, faydalı bilgiler öğrenmesi, sorumluluk duygularının gelişmesi ve paylaşmayı öğrenmesi başlıca beklentilerimiz arasında...” (B21)

“...Kazanılması gereken deneyimleri verebilmesi, kendine güvenmeyi tek başına başarabileceği şeylerin olduğunu görmesi, özgüven aşılması, ilkokula hazırlanması, kurallar vs. Anne babaya da evde veremeyeceğimiz konularda yardımcı olunması ve gelişiminin takip edilmesi...” (A33)

“...Bizim veliler olarak öncelikli beklentimiz çocuğumuzun sağlıklı ve güvenilir bir ortamda eğitim almaları. İleride alacakları eğitimin temeli de iyi olmalı. Zemini iyi bir okul öncesi süreci ve sosyal kültürel aktiviteler beklentimiz...” (B46)

"...Çocuğumun aile ortamından sıyrılarak okul ortamına alışmasını istiyorum. Değerler eğitimi ile ilgili temel kavramları okulda öğrenirse çok iyi olur. Kuralları, paylaşmayı öğrenerek çocuğumun ilkokula hazır bir şekilde geçmesini kolaylaştıracak her türlü çalışmanın yapılması benim için önemli..." (B48)

"...Paylaşmayı öğrenmesi-öğretilmesi, konsantrasyon becerilerinin kazandırılması, dikkatinin geliştirilmesi, gelişiminin takip edilmesi ve bizlerin bilgilendirilmesini bekliyorum..." (A10)

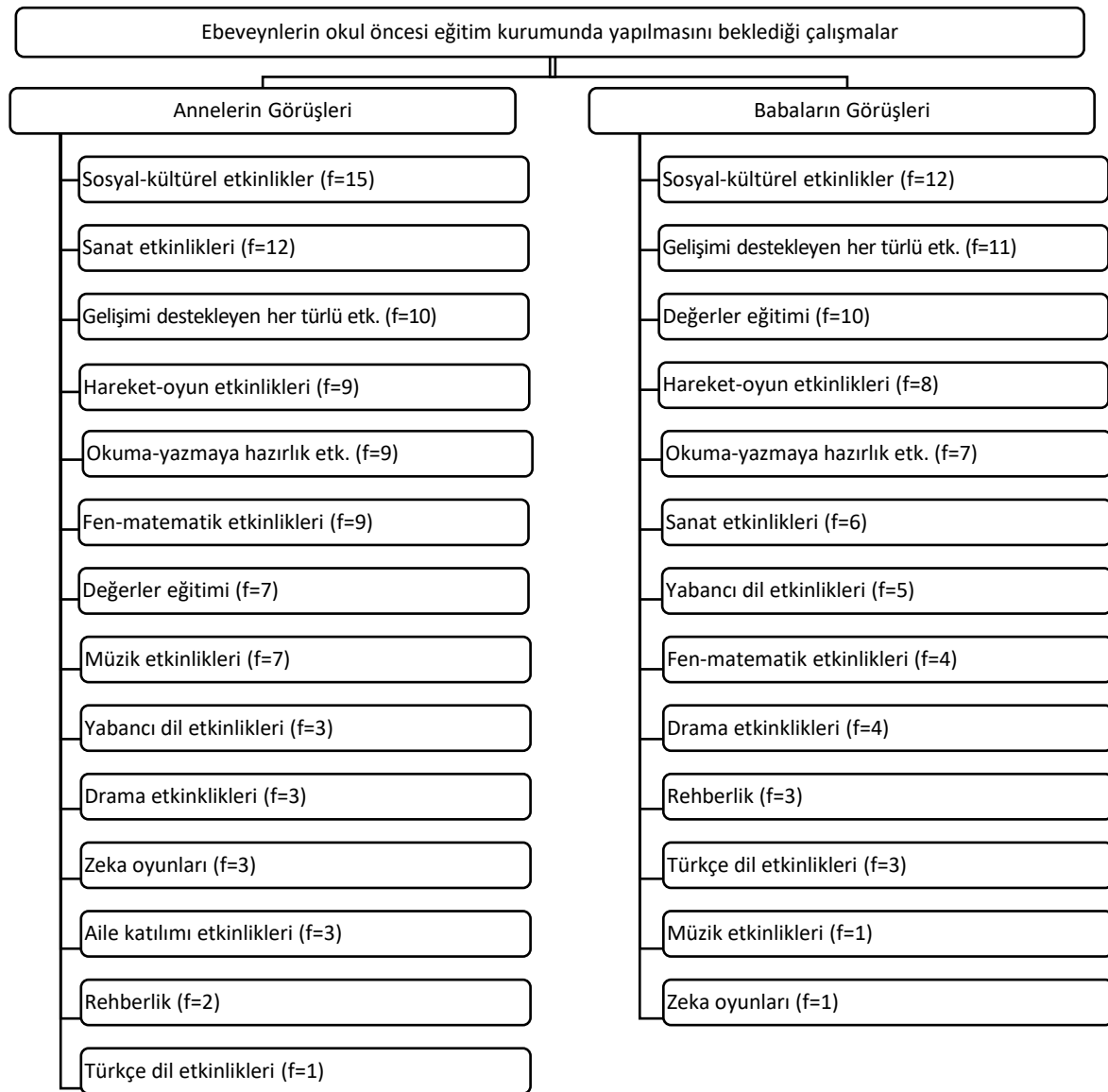
"... Okulu sadece bilgi aktarım yeri değil deneyimler kazanırken kendini huzurlu hissedilecek ortamın içinde yer alabileceğini öğrenmesi. Çeşitli yetenek denemeleri yapılarak çocuğun hangi alanda yeteneklerinin olduğunun keşfedilmesi, çocukların herhangi bir davranışının altında yatan nedenin anlaşılmasına çalışılması..." (B7)

Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinden Beklentileri

Bu başlık altında ebeveynlerin okul öncesi eğitim etkinliklerinden beklentilerine ilişkin bulgular incelenmiştir. Katılımcı görüşlerinin analiz edilmesiyle ortaya çıkan kategoriler ve kategorilerdeki görüşlerin sıklık (frekans) değerleri Şekil 3'te karşılaştırılarak sunulmuştur.

Şekil 3'te görüldüğü gibi Ebeveynler ile yapılan görüşmeler doğrultusunda elde edilen verilere göre; anne ve babaların okul öncesi eğitimde yer verilmesini bekledikleri etkinliklere ilişkin ortak görüşleri 13 kategori altında toplanmıştır. Buna göre anne-babalar okul öncesi eğitim kurumunda; sosyal-kültürel etkinlikler, sanat etkinlikleri, çocukların gelişimini destekleyen her türlü etkinlik, hareket-oyun etkinlikleri, okuma-yazmaya hazırlık etkinlikleri, fen-matematik etkinlikleri değerler eğitimi, müzik etkinlikleri, yabancı dil etkinlikleri, drama etkinlikleri, zeka oyunları rehberlik ve Türkçe dil etkinliklerine yönelik çalışmaların yapılması yönünde beklentilere sahiptir. Babalardan farklı olarak üç anne okul öncesi eğitimde aile katılımı etkinliklerine de yer verilmesini beklediklerini ifade etmişlerdir. Okul öncesi eğitim kurumunda yapılması beklenen çalışmalara ilişkin bazı ebeveyn görüşleri şu şekildedir:

"...Okul öncesi çocukların motor becerilerinin geliştirilmesine yönelik yapılan etkinliklerle sınırlı kalınmaması temennimdir. Çocukların gündelik hayattaki diyaloglara ilişkin küçük oyunlar düzenlenerek kendilerini daha iyi ifade etmeleri desteklenebilir. Yabancı dil ve drama çalışmaları yapılabilir. Ayrıca çocuklara kendilerini anlatmanın alternatif yollarını öğretecek, gözlem güçlerine, hafızalarına etik değerlere ve mutlu olmalarına yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesini isterim. Özellikle çocukların olaylara ve hayata tek bir noktadan bakmamaları, her sorunun bir çözüm yolu olduğunu bilmeleri ve problemleri farklı yollarla çözmeleri için teşvik edici hikâyeler küçük oyunlar ve etkinlikler yapılabilir. Bedensel gelişimleri için okul imkânları elverdiğince çalışmalar yapılırsa mutlu olurum..." (B18)

Şekil 3. Anne ve babaların okul öncesi eğitim kapsamında yapılmasını beklediği çalışmalar

"...Çocuklarımıza birçok etkinlikle okulun sevdirmesi, yarışmalar düzenlenerek çocukların yeteneklerinin ve bilgilerini keşfedilmesine yardımcı olunması, çocukların yaratıcılıklarını geliştirmeleri için daha fazla aktivite ve oyuna yönelik faaliyetler yapılmasını isterim..." (A47)

"...Hayal gücünü geliştiren kendine güvenmesini arttıran ve toplumda nasıl davranması gerektiğini öğreten drama etkinlikleri, farkındalık kazandıran oyunlar, ilkokula hazırlanması açısından yararlı olabilecek okuma-yazma çalışmaları..." (A33)

"...Oyun, sanat, müzik bu yaş grubunda çocuklarımızın her yönden gelişimi için çok önemli. Onları biraz daha dışa dönük ifade yönünü ve kendilerine güvenini arttıracak her şey..." (B46)

Ebeveynlerin Okul Öncesi Öğretmenlerinden Beklentileri

Bu başlık altında ebeveynlerin okul öncesi eğitim öğretmeninden beklentilerine ilişkin bulgular incelenmiştir. Katılımcı görüşlerinin analiz edilmesiyle ortaya çıkan kategoriler ve kategorilerdeki görüşlerin sıklık değerleri Şekil 4'te sunulmuştur.

Şekil 4. Anne ve babaların okul öncesi öğretmeninden beklentileri

Şekil 4'te görüldüğü gibi anne ve babaların okul öncesi öğretmeninden beklentileri yedi kategori altında toplanmıştır. Buna göre anne-babalar öğretmenlerin; olumlu kişilik özelliklerine sahip olmalarını, çocukların gelişimlerini destekleyip takip etmelerini, çocuklara ilgi göstermelerini, çocuklara olumlu tutum-davranış kazandırmalarını, ailelerle işbirliği içinde olmalarını, etkili iletişim becerilerine ve olumlu disiplin anlayışına sahip olmalarını beklediklerine ilişkin ifadeler kullanmışlardır. Okul öncesi öğretmenine ilişkin ebeveyn beklentilerinde öne çıkan bazı ifadeler şu şekildedir:

"...Öğretmenimizin çocuklara karşı yumuşak bir dille hitap etmesini, çocuklarla kurduğu iletişimin iyi olmasını, çocuklarla olmaktan mutlu olmasını isterim..." (A55)

"...Öğretmenin çocuklara isimleriyle hitap etmesi, iletişiminin iyi olması, sevgi dolu ancak koyduğu kurallara uygun davranan bir öğretmen olması, ailelerle işbirliği içinde olması en büyük beklentim budur..." (B39)

"...Çocuklar arasında eşitlik, sevgi ve saygı sağlaması. Çocuğuma sorunlarla savaşmayı öğretmesi... Eğlenceli yani çocuğumun severek okula gitmesini sağlaması en büyük beklentim. Aynı zamanda çocuğumun kaliteli ve güzel vakit geçirmesini sağlaması..." (A56)

"...Öğretmenin yürekten çocuklara kendini adaması lazım... Bu işi para için değil çocukların hayatına dokunabilmek için yapmalı. Onlara iyi huzurlu ve güven verici ortamda bulduklarını hissettirecek yapıda olması gerekir. Anne babadan sonra güvenebileceği ilk kişi olmak... Her çocuğun ayrı bir dünya olduğunu bilmesi... Yaramazlık yapan çocuğun zararlı ve tehlikeli olarak tanımlanması yerine ona baskı kurmadan sebep sonuç ilişkisini öğretmeli. Çocukları değişen dünyaya hazırlamalı. Uyuşmuş, sadece öğretmenin sözünü ses çıkarmadan dinleyen, öğretmenin işini kolaylaştıran ve gününü tamamlatan çocuk istemesin. Soran sorgulayan mantığına yatmayan durumlarda karşı koyabilen bir çocuk beynini kabul etmesini bekliyorum. Çocukları bir kalp bir birey olarak görmesini temenni ederim..." (A52)

"...Dostça sevecen ve anlayışlı olması, kuralları olan ve tutarlı bir öğretmen olması, tarafsız ve adaletli olması, aynı zamanda çocukları takip etmesi ve ailelerle sürekli bağlantıda olması..." (A3)

"...Bütün işi çocuklara faydalı olmak olmalı. Çocukları takip etmeli vicdanlı ve merhametli olmalı. Çocukları sıkmadan kuralları uygulamasını isterim. Paylaşımlar üzerine çalışmasını isterim. Çocuklar paylaşmayı bilmiyor. Öğrettikleri küstürmeden bıktırmadan öğretirse çok daha iyi bir okul hayatı yaşayacaktır çocuklar..." (B21)

Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitime İlişkin Yöneticilerden Beklentileri

Bu başlık altında ebeveynlerin okul öncesi eğitime ilişkin yöneticilerden beklentilerine ait bulgular incelenmiştir. Katılımcı görüşlerinin analiz edilmesiyle ortaya çıkan kategoriler ve kategorilerdeki görüşlerin sıklık değerleri Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5'te görüldüğü gibi anne ve babaların yöneticilerden beklentileri yedi kategori altında yer almıştır. Buna göre anne-babaların yöneticilerden beklentileri; güvenli-sağlıklı bir okul ortamı, eğitimde kalite, eğitim ortamının düzenlenmesi, çocukların gelişiminin desteklenmesi, sosyal-kültürel-sportif etkinlikler, okul-aile işbirliği, meslek etiğine sahip olma, okul öncesi eğitime herhangi bir ücret ödemededen erişme, etkili iletişim kurma, öğretmenlere destek olma ve eğitimde fırsat eşitliği kategorilerinde toplanmıştır. Babalardan farklı olarak iki anne katılımcı yöneticilerden denetim beklentilerinin olduğunu ifade etmişlerdir.

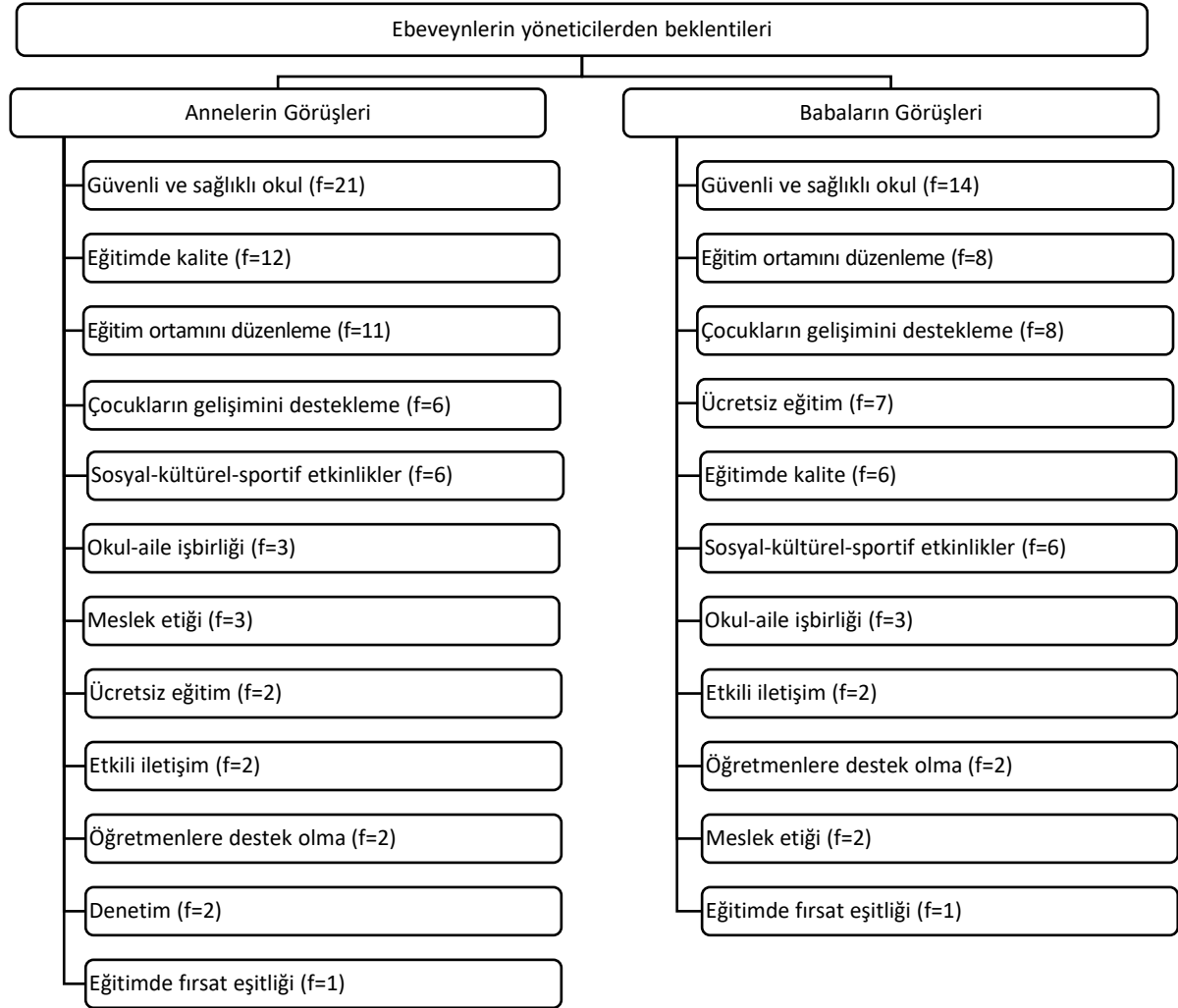
Yöneticilerden beklentilere ilişkin ebeveynlere ait bazı ifadeler şu şekildedir:

"...Okulun temizlik ve hijyenine dikkat edilmesi ve güvenliğinin iyi olmasını isterim..." (A37)

"...Çocuklarımız güvenli ortamda olsun, temiz disiplin düzen olsun yeter. İlk beklentim güvenli olmasıdır okulun..." (A21)

"...İlk önce hijyen temizlik olmazsa olmazım. Daha sonra okul çevresinde başıboş kötü niyetli insanların uzaklaştırılması... Okulumuzun üzerinde bulunduğu yol işlek, yola hız keser kasırlar

konulabilir ya da okul çıkış saatinde trafik polisi gelebilir. Genel olarak da ezberci değil sorgulayıcı bir eğitim anlayışı...” (B47)

Şekil 5. Anne ve babaların okul öncesi eğitime ilişkin yöneticilerden beklentileri

“...Okul öncesi eğitimde yabancı dil eğitimine yer verilmesi. Çocuklarımız için bahçede daha farklı düzenlemelerin yapılması. Yaz döneminde park değil oyun aktivitelerinin olması...” (B45)

“...Yöneticilerimizin sınıf öğrencilerine ve öğretmenlerimize rahat iletişim kurabilecekleri sınıflar sağlaması oyun yaşında olan öğrencilere oyun alanlarının yaratılması...” (B40)

“... Öğretmenlere yardımcı olunması... Öğretmenlerin gezi, sanatsal, eğlence faaliyetlerinde desteklenip yüklerinin hafifletilmesi... Öğretmenlerimizin önerilerinin bakanlığa il müdürlüğüne iletilmesi. Çocuklar için daha kapsamlı eğitim materyallerinin sağlanması. Eğlenceli ve dikkat çekici çocuk dergileri olabilir. Okul öncesi eğitim için bütçe ayrılması. Okul öncesi eğitimin ücretsiz olması...” (B2)

“...Eğitimin her yıl iyileştirilerek üstüne bir şeyler katılarak geliştirilmesi. Sınıfların fiziksel koşullarının, mevcutlarının, eğitim kaynaklarının iyileştirilmesi. Her öğrencinin eşit eğitim hakkına sahip olacağı bir sistem arzu ediyorum. Beklentim çocukların eşit şartlarda eğitim alması...” (A33)

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada okul öncesi eğitime ilişkin ebeveyn beklentileri; ebeveynlerin çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna gönderme sebepleri, okul öncesi eğitimden, öğretmenden ve yöneticilerden beklentiler bağlamında incelenmiştir. Ebeveyn görüşleri doğrultusunda yapılan incelemelerin sonuçları sırasıyla aşağıda sunulmuştur.

Ebeveynlerin çocuklarını okul öncesi eğitime göndermesinin nedenleri arasında çocuklarının sosyal-duygusal gelişiminin desteklenmesi ilk sırada yer almaktadır. Bu bulgular Einarsdóttir (2019) ve Ceylan'ın (2019) çalışmalarıyla benzerlik göstermektedir. Einarsdóttir (2019) İzlandalı ebeveynlerin çocuklarının okul öncesi eğitimlerine ilişkin görüşlerini inceledikleri araştırmada, ebeveynlerin çoğunun çocukların diğer çocuklarla iyi geçinmeyi, bir grubun parçası olmayı ve yeni arkadaşlar edinmeyi öğrenmelerinin öneminden bahsettiğini belirtmiştir. Benzer şekilde Ceylan (2019) ebeveynlerin okul öncesi kurumu hakkındaki görüşlerini incelediği araştırmada, çocuğun sosyalleşmesi öne çıkan veli beklentileri arasında yer almıştır. Çocukların ilkokula hazır hale gelmesi, motor gelişiminin, özbakım becerilerinin, bilişsel becerilerinin, dil gelişiminin desteklenmesi, kaliteli okul öncesi eğitim alması ve yeteneklerinin geliştirilmesi, ebeveynlerin çocuklarını okul öncesi eğitime gönderme nedenlerine dair çalışmada tespit edilen diğer sonuçlardır. Alanyazında konuyla ilgili yapılan araştırmalarda da (Bal, 2019; Çetinkaya ve ark., 2021; Çelebi, 2018; Erdoğan, 2021; Özen, 2008) benzer sonuçlar yer almaktadır.

Ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentileri; çocuklarının gelişim alanlarının desteklenmesi, ilkokula hazır hale gelmesi, akran ilişkilerinin desteklenmesi, planlı eğitim etkinliklerine katılması, gelişiminin takibi ve sağlıklı-güvenli bir ortamda eğitim görmesidir. Bu sonuçlar; bir önceki başlıkta ele alınan ebeveynlerin çocuklarını okul öncesi eğitime gönderme nedenleriyle ve alanyazındaki Einarsdóttir (2019), Erşan (2019), Özen (2008) tarafından yapılan araştırmalarla benzerlik göstermektedir. Einarsdóttir (2019) araştırma bulgularında; ebeveynlerin okul öncesi eğitimde çocuklarının iyi olma haline ve kişisel yeterliliklerine, oyun yoluyla öğrenmelerine önem verdiklerine değinmiştir. Erşan (2019) çocuğu okul öncesi eğitim kurumuna devam eden ebeveynlerin kurumdan ve öğretmenden beklentilerini incelediği araştırmada, velilerin çoğunun tüm gelişim alanlarına destek, ilköğretime hazırlık çalışmaları, sosyal aktivite çalışmalarına ağırlık verilmesini istedikleri sonucuna ulaşmıştır. Özen (2008) araştırmasında, anne-babaların okul öncesi eğitimden beklentilerini; işbirliği, paylaşma, yardımlaşma, sorumluluk alma ve aldığı sorumluluğu yerine getirme gibi alışkanlıklar geliştirme, çocukların Türkçe'yi doğru ve etkili konuşmayı öğrenmesi, özbakım becerilerinin gelişmesi, psikomotor gelişimlerinin desteklenmesi, çocuklara kendini ifade etme ve başkalarını anlama becerisi kazandırma olarak sıralamıştır. Kısaca, adı geçen araştırmada çocukların gelişim alanlarındaki becerilerinin desteklenmesi anne-babaların okul öncesi eğitimden beklentileri arasında yer almıştır.

Ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunda yapılmasını beklediği çalışmalar; sosyal-kültürel etkinlikler, sanat etkinlikleri, çocukların gelişimini destekleyen her türlü etkinlik, hareket-oyun etkinlikleri, okuma-yazmaya hazırlık etkinlikleri, fen-matematik etkinlikleri, değerler eğitimi, müzik etkinlikleri, yabancı dil etkinlikleri, drama etkinlikleri, zeka oyunları rehberlik ve Türkçe dil etkinlikleri şeklindedir. Babalardan farklı olarak anne katılımcılar okul öncesi eğitimde aile katılımı etkinliklerine de yer verilmesini beklemektedir. Alanyazın incelendiğinde benzer bulgulara ulaşan çalışmalara rastlanmıştır. Örneğin; Yıldırımoğlu (2022) ebeveynlerle yaptığı görüşmelerde okul öncesi eğitim etkinliklerine ilişkin beklentilerin; sosyal aktivitelere yer verilmesi, oyun oynanması, makas etkinliklerinin yapılması, bedensel gelişimi destekleyici etkinliklerin yapılması ve resim yapılması olduğunu belirtmiştir. Erşan'ın (2019) araştırmasında; ebeveynlerin okul öncesi kurumunda ağırlık verilmesini istedikleri çalışmalarda ortaya çıkan "gelişimi destekleyici çalışmalar, ilköğretime hazırlık çalışmaları, sosyal aktivite" bulguları bu araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Ebeveynlerin okul öncesi öğretmenlerinden beklentilerine ilişkin sonuçlar incelendiğinde; anne-babalar en çok öğretmenlerin olumlu kişilik özelliklerine sahip olmalarını beklemektedirler. Bu sonuç Yüksel'in (2022) çalışmasıyla örtüşmektedir. Çalışmada; ebeveynlerin öğretmenlerden çocuklarını sevmesi, çocuklarını yönlendirmesi ve güler yüzlü olması gibi olumlu kişilik özelliklerine dair beklentilerinin olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde Konca (2020), araştırma bulgularında velilerin okul öncesi öğretmenlerinden beklentilerini "sabırlı, çocukların bireysel özelliklerinin farkında, sınıf içi otoritesini sağlayabilen ve hoşgörülü" gibi olumlu kişilik özellikleriyle sıralamıştır. Bu çalışmada olumlu kişilik özelliklerine sahip olmanın yanında, ebeveynler okul öncesi öğretmenlerinden ayrıca; çocukların gelişimlerini destekleyip takip etme, çocuklara ilgi gösterme, çocuklara olumlu tutum-davranış kazandırma, ailelerle işbirliği içinde olma, etkili iletişim becerilerine ve olumlu disiplin anlayışına sahip olmalarını da beklemektedirler. Alanyazında benzer bulgulara sahip araştırmalara (Ceylan, 2019; Çakıroğlu, 2013; Erdoğan, 2021; Erşan, 2019; Güner-Özbilenler, 2017) rastlamak mümkündür.

Ebeveynlerin okul öncesi eğitim yöneticilerinden beklentileri; güvenli-sağlıklı bir okul ortamı, eğitimde kalite, eğitim ortamının düzenlenmesi, çocukların gelişiminin desteklenmesi, sosyal-kültürel-sportif etkinlikler, okul-aile işbirliği, meslek etiğine sahip olma, okul öncesi eğitime herhangi bir ücret ödemededen erişme, etkili iletişim kurma, öğretmenlere destek olma ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması şeklindedir. Bay-Dönertaş (2023), okul öncesi eğitimde yöneticilerin çocuğun refahı, yetişkin ve çocuklara moral sağlanması ve hedeflere ulaşılması gibi konularda profesyonel sorumluluğa sahip olduğunu ve yöneticilerin liderlik becerileri sergileyerek bu konudaki endişeleri gidermesi gerektiğini belirtmektedir. Yazarın okul öncesi eğitim örgütlerinde lider yöneticilere önerdiği; her durumda çocukların yüksek yararı için çalışma, etkili iletişim ve etkileşim kurma, işgörenlerin mesleki gelişimini destekleme, okul öncesi eğitimde değişim ve gelişime liderlik etme gibi eylem adımlarının bu araştırmada öne çıkan ebeveyn beklentileriyle örtüştüğü söylenebilir. Okul yöneticileri, ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentilerini karşılayacak öncelikli kişiler olarak düşünülebilir. Çünkü okul öncesi eğitim kurumlarında planlanma, örgütlenme, koordinasyon, denetleme gibi süreçler yöneticiler tarafından işletilmektedir. Dolayısıyla ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri ile okul öncesi eğitim yöneticilerinden beklentileri kısmen karşılaştırılabilir. Alanyazında, ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumundan

beklentilerine dair bulguların tartışıldığı araştırmalara rastlanmaktadır. İlgili araştırmalarda bu çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik gösteren; sınıfların fiziksel ortamının iyileştirilmesi, sosyal aktivitelerin artırılması, ailelerle işbirliği, ücretsiz eğitim (Erşan, 2019); materyal desteği, çocuk merkezli eğitim (Konca, 2020), atölye ve laboratuvar ortamlarının olması (Yıldırımöğlü, 2022); okul binasının ve çevresinin güvenli-temiz olması, bahçede oyun alanının bulunması, materyallerin zengin olması (Çakıroğlü, 2013) gibi bulguların yer aldığı görölmektedir. Bu araştırmada ebeveynlerin okul öncesi eğitim yöneticilerinden; kurum standartlarının iyileştirilmesi, eğitimde kalitenin arttırılmasının yanında, yöneticilerin meslek etiğine sahip olması, öğretmenlere destek olması ve eğitimde fırsat eşitliği sağlanması gibi beklentilerinin de olduğu tespit edilmiştir.

ÖNERİLER

Okul öncesi eğitime ilişkin veli beklentilerinin ortaya konulmayı amaçlayan bu araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre bazı öneriler geliştirilmiştir. Okul öncesi eğitimde çocukların mevcut programa ek olarak farklı gelişim alanlarını destekleyen etkinliklere yer verilmeli ve haftalık/aylık hazırlanan bültenlerle ya da veli toplantıları yoluyla uygulanan etkinliklerle ilgili ebeveynler bilgilendirilmelidir. Ebeveynlerin okul öncesi eğitime ilişkin beklentileri göz önünde bulundurularak planlamalar yapılmalı, değerlendirmeler velilerle paylaşılmalıdır. Okul öncesi öğretmenlerinin kişisel ve mesleki gelişimini destekleyici, okul öncesi eğitim basamağına uygun uygulamalı etkinliklerin yer aldığı atölye çalışmaları düzenlenebilir. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için kaliteli okul öncesi eğitim etkinliklerine bütün çocukların erişimi sağlanmalıdır. Okul öncesi eğitim kurumlarında alan uzmanı olan öğretmenlerce yürütülecek sosyal-kültürel-sportif etkinliklere daha çok yer verilmeli, çocukların bu etkinliklere ücretsiz erişimi sağlanmalıdır. Okul bahçelerindeki oyun alanlarının genişletilebilmesi için gerekli bütçe okullara gönderilmelidir. Çocuğı anaokullarında eğitim gören ebeveynleri de içine alan bir araştırma ile karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir. Bu araştırma kamuya bağılı okul öncesi eğitim kurumlarında gerçekleştirilmiştir. Özel okul öncesi eğitim kurumlarında yeni bir alan araştırması yapılabilir.

Etik Metni

“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiğı kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir. Makalenin etik kurul izni Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu tarafınca 25.06.2023 tarihli E-23688910-050.01.04-2300038115 sayılı kararı ile alınmıştır ”

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada yazarın katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

- Bal, E. (2019). *Ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumları ile ilgili görüşleri: Seçme nedenleri ve kurumdan beklentileri* (Yüksek Lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Bay-Dönertaş, A. (2023). Okul öncesi eğitim örgütlerinin yönetiminde liderlik. Ö. Baltacı (Ed.), *Eğitim bilimleri araştırmaları-IV* (s. 91-112) içinde. Özgür Yayınları.

- Ceylan, R. (2019). Ebeveynlerin okul öncesi kurumu hakkındaki görüşleri: Tercih sebepleri, beklentileri ve memnuniyetleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (70), 497-517.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. SAGE Publication.
- Çakıroğlu, N. (2013). *Ebeveynlerin okul öncesi eğitim ile ilgili görüşleri ve bu eğitimden beklentileri: Devrek ilçesi örneği*. [Yüksek Lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü].
- Çelebi, A. (2018). *Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuğu olan ebeveynlerin kurum seçiminde göz önüne aldığı etmenler ve bu etmenlerin okul öncesi eğitim kurumları tarafından karşılanma durumunun incelenmesi* [Yüksek Lisans tezi, Doğu Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Çetinkaya, F., Bayer, M., Bingöl, A. A. ve Karaağaç, Y. (2021). Ebeveynlerin okul öncesi kurumlarından beklentileri ve okul öncesi kurumlarının bu beklentileri karşılama durumları. *Cihanşümül Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (3) , 81-89.
- Dönmez, G., Koral, Ü. ve Akbulut, A. (2021). Covid-19 salgını döneminde okul öncesi eğitime yönelik veli beklentileri. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (2) , 148-164.
- Güner-Özbilenler, M. (2017). *Ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri* [Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü].
- Einarsdóttir, J. (2019). Much changes, much remains the same: Icelandic parents' perspectives on preschool education. *Journal of Early Childhood Research*, 17(3), 220-232.
- Erdem, A. R. (2021). Türk eğitim sisteminin yapısı. R. Sarpkaya (Ed.), *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* (s. 33-59) içinde. Anı Yayıncılık.
- Erdoğan, L. (2021). *Ebeveynlerin okul öncesi eğitimi tercih etme nedenleri: Zonguldak ili örneği* [Yüksek Lisans tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Erşan, Ş. (2019). Ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumundan ve öğretmenlerden beklentilerinin incelenmesi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 161-178.
- Gürkan, T. (2008). Erken çocukluk dönemi ve okulöncesi eğitim. Ş. Yaşar (Ed.), *Okulöncesi eğitime giriş* (s. 1-19) içinde. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Haktanır, G. (2005). Farklı ülkelerde okul öncesi eğitim. *Bilim ve aklın aydınlığında eğitim*, 6 (62), 51-56.
- Konca, A. S. (2020). Velilerin okul öncesi eğitim hakkında görüşlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 892-902.
- Konca, A. S., ve Çakır, T. (2021). Pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş hakkında veli görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 520-545.
- Miles, M.B. & Huberman, M. (2019). Analizde ilk adımlar. S. Akbaba ve A. Ersoy (Çev. Ed.) ve A. Ersoy (Çev.). *Nitel veri analizi*. (3. Baskı, s. 50-89) içinde. Pegem Akademi. (Orijinal eserin yayın tarihi 1994, 2. Baskı).
- Oğuz, E. (2021). Türk eğitim sisteminin genel yapısı. U. Akın (Ed.), *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* (s. 58-75) içinde. Pegem Akademi.
- Oğuzkan, Ş. & Oral, G. (2003). *Okulöncesi eğitimi: orta dereceli kız teknik öğretim okulları için*. Milli Eğitim Basımevi.

- Okday, A. (2005). Okul öncesi eğitimin önemi ve yaygınlaştırılması. A. Oktay ve Ö. P. Unutkan (Ed.), *Okul öncesi eğitimde güncel konular* (s. 11-24) içinde. Morpa Kültür Yayınları.
- Özen, Ş. (2008). *Okul öncesi eğitim ve aile: Anne ve babaların okul öncesi eğitimden beklentileri* [Yüksek Lisans tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Reynolds, A. J., Temple, J. A., Ou, S.-R., Robertson, D. L., Mersky, J. P., Topitzes, J. W., et al. (2007). Effects of a School-Based, Early Childhood Intervention on Adult Health and Well-Being: A 19 Year Follow Up Of Low Income Families. *Arch Pediatr Adolesc Medicine*, 3 (161), 730-739.
- Şahin, E. (2005). *Okulöncesi eğitimi öğretmen adayları ve öğretmenleri için uygulama kılavuzu*. Anı Yayıncılık.
- Turaşlı, N. K. (2012). Okul öncesi eğitimin tanımı kapsamı ve önemi. G. Haktanır (Ed.), *Okul öncesi eğitime giriş* (s. 1-23) içinde. Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırımoğlu, S. (2022). *Ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentileri ve bu beklentilerin karşılanması* [Yüksek lisans tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi].
- Yurdakul, S. (2011). Okul Öncesi Dönemde Çocuklarda Zekâ Kapasitesinin Artırılması. *Beyin ve Öğrenme Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Sempozyumu*. İstanbul: Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği, s. 73-75'deki makale.
- Yüksel, N. (2022). *Okul öncesi eğitime geçişte öğretmen, ebeveyn ve çocuk açısından beklentiler* [Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi].
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. Sage Publications.